

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Δεκεμβρίου 2006

για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 179, παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης (1),

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Για να καταστεί αποτελεσματικότερη η κοινοτική εξωτερική βοήθεια, προτείνεται νέο κανονιστικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό και την παροχή βοήθειας. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου (2) θεσπίζεται Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας που καλύπτει την κοινοτική βοήθεια προς τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες για προσχώρηση χώρες. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 (3) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθορίζονται γενικές διατάξεις για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI). Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1934/2006 (4) του Συμβουλίου με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. (5) θεσπίζεται χρηματοδοτικός μηχανισμός για τις εκβιομηχανισμένες και τις λοιπές υψηλού εισοδήματος χώρες. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (6) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 (6) θεσπίζεται χρηματοδοτικός μηχανισμός για την προαγωγή της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 (7) αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια. Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται χρηματοδοτικός μηχανισμός για την αναπτυξιακή συνεργασία που στηρίζει άμεσα την πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- (2) Η Κοινότητα ακολουθεί πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας που αποβλέπει στην επίτευξη των στόχων για την καταπολέμηση της φτώχειας, τη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την ομαλή και σταδιακή ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία.
- (3) Η Επιτροπή ακολουθεί πολιτική συνεργασίας που στηρίζει τη συνεργασία, τις εταιρικές σχέσεις και τις κοινοπραξίες οικονομικών παραγόντων στην Κοινότητα και τα κράτη και περιφέρειες εταίρους και προάγει τον διάλογο μεταξύ των πολιτικών, των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων στους αντίστοιχους τομείς.
- (4) Η κοινοτική πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας και η διεθνής δράση της Κοινότητας καθοδηγούνται από τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετηρίδας (ΑΣΧ), όπως η εξάλειψη της έσχατης ένδειας και της πείνας, τους οποίους υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) στις 8 Σεπτεμβρίου 2000, και από τους κύριους αναπτυξιακούς στόχους και αρχές που ενέκριναν η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο του ΟΗΕ και άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας.
- (5) Για λόγους συνοχής των πολιτικών που συνδέονται με την ανάπτυξη, είναι σημαντικό οι προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών για την υλοποίηση των ΑΣΧ να υποβοηθούνται και από μη αναπτυξιακές πολιτικές της ΕΚ, σύμφωνα με το άρθρο 178 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- (6) Ένα πολιτικό περιβάλλον που διασφαλίζει την ειρήνη και τη σταθερότητα, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών, των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και της ισότητας των φύλων έχει θεμελιώδη σημασία για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.
- (7) Οι υγιείς και βιώσιμες οικονομικές πολιτικές αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη.
- (8) Τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) κατά την τέταρτη υπουργική διάσκεψη στην Ντόχα δεσμεύθηκαν να ενσωματώσουν το εμπόριο στις αναπτυξιακές στρατηγικές, να παράσχουν σχετική με το εμπόριο τεχνική βοήθεια που να συμβάλλει στη δημιουργία θεσμικής ικανότητας καθώς και τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διευκολυνθεί η μεταφορά τεχνολογίας μέσω του εμπορίου και για εμπορικούς σκοπούς, να ενισχύσουν τη σχέση μεταξύ εξωτερικών άμεσων επενδύσεων και εμπορίου και την αλληλεπίδραση μεταξύ εμπορίου και περιβάλλοντος και να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες στη συμμετοχή τους σε νέες εμπορικές διαπραγματεύσεις και στην εφαρμογή των αποτελεσμάτων των διαπραγματεύσεων αυτών.

(1) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Μαΐου 2006 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2006. Κοινή θέση του Συμβουλίου της 23 Οκτωβρίου 2006 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(2) ΕΕ L 210, 31.7.2006, σ. 82.

(3) ΕΕ L 310, 9.11.2006, σ. 1.

(4) ΕΕ L 405, 30.12.2006, σ. 40.

(5) ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σ. 1.

(6) Ο κανονισμός αυτός θα εκδοθεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

(7) ΕΕ L 386, 29.12.2006, σ. 1.

(8) ΕΕ L 163, 2.7.1996, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284, 31.10.2003, σ. 1).

- (9) Η κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνεργομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τίτλο: «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη»⁽¹⁾ της 20ής Δεκεμβρίου 2005 και τυχόν μετέπειτα τροποποιήσεις της καθορίζουν το γενικό πλαίσιο δράσης της Κοινότητας στον τομέα της ανάπτυξης. Η κοινή αυτή δήλωση θα πρέπει να καθοδηγεί τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των στρατηγικών για την αναπτυξιακή βοήθεια και συνεργασία.
- (10) Η αναπτυξιακή συνεργασία θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με γεωγραφικά και θεματικά προγράμματα. Τα γεωγραφικά προγράμματα θα πρέπει να στηρίζουν την ανάπτυξη της συνεργασίας με χώρες και περιφέρειες της Λατινικής Αμερικής, της Ασίας, της Κεντρικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής, καθώς και τη Νότια Αφρική, και να την ενισχύουν.
- (11) Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της έχουν συνάψει συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με ορισμένες από αυτές τις χώρες και περιφέρειες εταίρους, οι οποίες αποσκοπούν να συμβάλουν σημαντικά στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των χωρών εταίρων και στην ευημερία των λαών τους. Τα ουσιώδη στοιχεία στα οποία βασίζονται αυτές οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας είναι οι κοινές και καθολικές αξίες του σεβασμού και της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών, των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου. Εν προκειμένω, θα πρέπει να δοθεί επίσης προσοχή στο δικαίωμα αξιοπρεπούς εργασίας και στα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες. Η διατήρηση και ενδυνάμωση των διμερών σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και χωρών εταίρων και η παγίωση πολυμερών θεσμών αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που συμβάλλουν σημαντικά στην ισορροπία και στην ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας καθώς και στην ενδυνάμωση του ρόλου και της θέσης της Κοινότητας και των χωρών και περιφερειών εταίρων ανά τον κόσμο.
- (12) Μολονότι τα θεματικά προγράμματα θα πρέπει κατ' αρχήν να στηρίζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, θα πρέπει να είναι επίσης επιλέξιμες για θεματικά προγράμματα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό δύο δικαιούχοι χώρες καθώς και οι Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη (ΥΧΕ), τα χαρακτηριστικά των οποίων δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να ορισθούν ως δικαιούχοι δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας (ΔΑΒ) από την ΟΟΣΑ/ΕΑΒ και οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση. Η Κοινότητα θα πρέπει να χρηματοδοτεί θεματικά προγράμματα σε χώρες, περιφέρειες και εδάφη που είναι επιλέξιμα για βοήθεια στο πλαίσιο γεωγραφικού προγράμματος που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, για βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού αριθ. 1638/2006 ή για γεωγραφική συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ). Η απόφαση 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2001, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («Overseas Association») (2), που εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011, καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών (ΥΧΕ) για τις θεματικές δραστηριότητες της αναπτυξιακής βοήθειας που χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δεν μεταβάλλονται από τον παρόντα κανονισμό. Κατά συνέπεια, η απόφαση θα ενημερωθεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2006.
- (13) Τα θεματικά προγράμματα θα πρέπει να παρέχουν σαφή προστιθέμενη αξία και να συμπληρώνουν τα προγράμματα γεωγραφικής φύσεως, που αποτελούν το κύριο πλαίσιο της κοινοτικής συνεργασίας με τις τρίτες χώρες. Η αναπτυξιακή συνεργασία που υλοποιείται μέσω θεματικών προγραμμάτων θα πρέπει να είναι βοηθητική των γεωγραφικών προγραμμάτων που προβλέπονται με τον παρόντα κανονισμό και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 και της συνεργασίας στο πλαίσιο του ΕΤΑ. Τα θεματικά προγράμματα καλύπτουν συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας που παρουσιάζει ενδιαφέρον για ομάδες χωρών εταίρων χωρίς γεωγραφικό προσδιορισμό ή δραστηριότητες συνεργασίας που απευθύνονται σε διάφορες περιφέρειες ή ομάδες χωρών εταίρων ή ακόμη ανάληψη διεθνούς δραστηριότητας χωρίς συγκεκριμένη γεωγραφική βάση. Τα προγράμματα αυτά διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη κοινοτικών πολιτικών προς τα έξω και για την εξασφάλιση τομεακής συνοχής και προβολής.
- (14) Τα θεματικά προγράμματα θα πρέπει να στηρίζουν δράσεις στους τομείς της ανθρωπίνης και κοινωνικής ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων της ενέργειας, των μη κρατικών φορέων και των τοπικών αρχών, της επισιτιστικής ασφάλειας και της μετανάστευσης και του ασύλου. Το περιεχόμενο των θεματικών προγραμμάτων βασίστηκε στις ανακοινώσεις της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (15) Το θεματικό πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων, περιλαμβανομένης της ενέργειας, θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να προωθεί τη διεθνή περιβαλλοντική διακυβέρνηση και την περιβαλλοντική και ενεργειακή πολιτική της Κοινότητας στο εξωτερικό.
- (16) Το θεματικό πρόγραμμα για τη μετανάστευση και το άσυλο θα πρέπει να συμβάλει στην εφαρμογή του στόχου που καθορίζεται με τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών της 15ης και 16ης Δεκεμβρίου 2005, δηλαδή να ενταχθεί η χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας στους τομείς που σχετίζονται με τη μετανάστευση ή την αφορούν άμεσα ως προς τις σχέσεις της Κοινότητας με τις τρίτες χώρες.
- (17) Η κοινοτική πολιτική επισιτιστικής ασφάλειας έχει πλέον τη μορφή στρατηγικών ευρείας βάσεως για επισιτιστική ασφάλεια σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, περιορίζοντας τη χρήση επισιτιστικής βοήθειας σε ανθρωπιστικές καταστάσεις και επισιτιστικές κρίσεις και αποφεύγοντας τις στρεβλωτικές επιπτώσεις στην τοπική παραγωγή και στις τοπικές αγορές, και πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη συγκεκριμένη κατάσταση χωρών που είναι διαρθρωτικά ευπαθείς και εξαρτώνται ιδιαίτερα από τη στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας, ώστε να αποφεύγεται η ταχεία μείωση της κοινοτικής βοήθειας προς τις χώρες αυτές.

(1) ΕΕ C 46, 24.2.2006, σ. 1.

(2) ΕΕ L 314, 30.11.2001, σ. 1.

- (18) Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 24ης Μαΐου 2005 θα πρέπει να στηριχθούν δράσεις για τη βελτίωση της αναπαραγωγικής και σεξουαλικής υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες και για την εξασφάλιση του σεβασμού των συναφών δικαιωμάτων και να παρασχεθεί χρηματοδοτική βοήθεια και κατάλληλη τεχνογνωσία με στόχο την προαγωγή σφαιρικής προσέγγισης και της αναγνώρισης της αναπαραγωγικής και σεξουαλικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων, όπως αυτά ορίζονται στο Πρόγραμμα Δράσης της Διεθνούς Διάσκευσης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη (ΔΔΠΑ), περιλαμβανομένης της ασφαλούς μητρότητας και της καθολικής πρόσβασης σε πλήρες φάσμα ασφαλών και αξιόπιστων φροντίδων και υπηρεσιών για την αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία. Κατά την εφαρμογή μέτρων συνεργασίας, πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι αποφάσεις που λαμβάνονται στην ΔΔΠΑ, κατά περίπτωση.
- (19) Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 266/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, σχετικά με τη θέσπιση συνοδευτικών μέτρων για τις χώρες του Πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη που θίγονται από τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος της ΕΕ στον τομέα της ζάχαρης ⁽¹⁾, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί η παροχή βοήθειας στις χώρες ΑΚΕ του Πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη που θίγονται από τη μεταρρύθμιση της κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, η δε βοήθεια αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί στη στήριξη της διαδικασίας προσαρμογής τους.
- (20) Κατά την εφαρμογή της κοινοτικής αναπτυξιακής πολιτικής, η αποτελεσματικότερη βοήθεια, η μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα και η καλύτερη εναρμόνιση, η ευθυγράμμιση και ο συντονισμός των διαδικασιών, τόσο μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της όσο και στις σχέσεις της με άλλους δωρητές και αναπτυξιακούς παράγοντες, έχουν ουσιώδη σημασία για να διασφαλισθούν η συνοχή και η καταλληλότητα της βοήθειας και, συγχρόνως, για να μειωθεί το κόστος που βαρύνει τις χώρες εταίρους, όπως τονίζεται στη Διακήρυξη των Παρισίων για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας που εξέδωσε το Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στις 2 Μαρτίου 2005.
- (21) Για να επιτευχθούν οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, είναι αναγκαίο να ακολουθηθεί προσέγγιση διαφοροποιούμενη ανάλογα με το αναπτυξιακό πλαίσιο και τις αναπτυξιακές ανάγκες, που να παρέχει στις χώρες ή περιφέρειες εταίρους ειδικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες, τις στρατηγικές, τις προτεραιότητες και τις υλικές δυνατότητές τους.
- (22) Η οικειοποίηση των αναπτυξιακών στρατηγικών από τις χώρες εταίρους αποτελεί την εγγύηση για την επιτυχία των αναπτυξιακών πολιτικών και, προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των κοινωνικών τομέων, περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες και άλλων ευάλωτων ομάδων. Οι στρατηγικές συνεργασίας και οι διαδικασίες εφαρμογής των δωρητών θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο με εκείνες των χωρών εταίρων ώστε να διασφαλίζονται η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια και να ενθαρρύνεται η οικειοποίηση από τις χώρες αυτές.
- (23) Λόγω της ανάγκης να εξασφαλισθεί αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ της ανθρωπιστικής αρωγής και της μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής βοήθειας, τα μέτρα που είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 δεν θα πρέπει, κατ' αρχήν, να χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν πρέπει να εξασφαλισθεί συνέχεια της συνεργασίας από κατάσταση κρίσης σε κατάσταση με σταθερές συνθήκες για ανάπτυξη.
- (24) Η αποδέσμευση της βοήθειας σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ (ΟΟΣΑ/ΕΑΒ) αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία της βοήθειας και την ενδυνάμωση των τοπικών ικανοτήτων. Οι κανόνες για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς και τις συμβάσεις επιδοτήσεων, καθώς και οι κανόνες που αφορούν την καταγωγή των προσφορών θα πρέπει να θεσπίζονται σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις όσον αφορά την αποσύνδεση της βοήθειας.
- (25) Η διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες για την εξωτερική βοήθεια οι οποίοι περιέχονται στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽²⁾, σε συνδυασμό με τις δέουσες διατάξεις για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας. Θα καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να βελτιωθεί η εφαρμογή της συνεργασίας για την ανάπτυξη, να επιτευχθεί υγιής ισορροπία μεταξύ διατιθέμενων οικονομικών πόρων και ικανότητας απορρόφησης καθώς και να μειωθούν οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων.
- (26) Ο παρών κανονισμός καθορίζει, για την περίοδο 2007-2013, χρηματοδοτικό πλαίσιο το οποίο αποτελεί, για την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, προνομιακή αναφορά, κατά την έννοια του σημείου 37 της Διοργανικής Συμφωνίας της 17ης Μαΐου 2006 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽³⁾.
- (27) Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θεσπίζονται σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽⁴⁾. Τα έγγραφα προγραμματισμού καθώς και ορισμένα ειδικά μέτρα εφαρμογής θεσπίζονται με τη διαδικασία της διαχειριστικής επιτροπής.

⁽²⁾ ΕΕ L 248, 16.9.2002, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ C 139, 14.6.2006, σ. 1.⁽⁴⁾ ΕΕ L 184, 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200, 27.7.2006, σ. 11).⁽¹⁾ ΕΕ L 50, 21.2.2006, σ. 1.

- (28) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η προτεινόμενη συνεργασία με αναπτυσσόμενες χώρες, περιφέρειες και εδάφη, που δεν είναι κράτη μέλη της Κοινότητας και δεν είναι επιλέξιμα για κοινοτική βοήθεια δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006, ούτε του κανονισμού αριθ. 1638/2006, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς, λόγω της κλίμακας της προτεινόμενης δράσεως, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (29) Ο παρών κανονισμός καθιστά αναγκαία την κατάργηση της τρέχουσας σειράς κανονισμών, προκειμένου να αναδιαρθρωθούν οι μηχανισμοί εξωτερικής δράσης, ιδίως στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Γενικός στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Η Κοινότητα χρηματοδοτεί μέτρα που αποσκοπούν στην στήριξη της συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες, εδάφη και περιφέρειες, που περιλαμβάνονται στον κατάλογο δικαιούχων βοήθειας της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ (ΟΟΣΑ/ΕΑΒ) και παρατίθενται στο Παράρτημα Ι (εφεξής καλούμενες «χώρες και περιφέρειες εταίροι»). Η Επιτροπή τροποποιεί το Παράρτημα Ι βάσει τακτικών αναθεωρήσεων του καταλόγου δικαιούχων βοήθειας από την ΟΟΣΑ/ΕΑΒ και ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
2. Η Κοινότητα χρηματοδοτεί θεματικά προγράμματα σε χώρες, εδάφη και περιφέρειες που είναι επιλέξιμα για βοήθεια στο πλαίσιο γεωγραφικού προγράμματος του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10, για βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 ή για γεωγραφική συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ).
3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως περιφέρεια ορίζεται η γεωγραφική οντότητα που περιλαμβάνει περισσότερες από μία αναπτυσσόμενες χώρες.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 2

Στόχοι

1. Ο κύριος και πρωταρχικός στόχος της συνεργασίας στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού είναι η εξάλειψη της φτώχειας στις χώρες και περιφέρειες εταίρους στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, περιλαμβανομένης της επιδίωξης των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετηρίδας (ΑΣΧ), καθώς και η προαγωγή της δημο-

κρατίας, της χρηστής διακυβέρνησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Σύμφωνα με τον στόχο αυτό, η συνεργασία με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους:

- παγιώνει και στηρίζει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, τη χρηστή διακυβέρνηση, την ισότητα των φύλων και τις σχετικές πράξεις διεθνούς δικαίου,
- ευνοεί τη βιώσιμη ανάπτυξη — περιλαμβανομένων των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πτυχών — των χωρών και περιφερειών εταίρων, ιδίως των πιο μειονεκτικών,
- ενθαρρύνει την ομαλή και βαθμιαία ένταξή τους στην παγκόσμια οικονομία,
- συμβάλλει στην ανάπτυξη διεθνών μέτρων για τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και για τη βιώσιμη διαχείριση των παγκόσμιων φυσικών πόρων, προκειμένου να εξασφαλισθεί η βιώσιμη ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της αντιμετώπισης των κλιματικών μεταβολών και της απώλειας βιοποικιλότητας, και
- ενισχύει τη σχέση μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών και περιφερειών εταίρων.

2. Η κοινοτική συνεργασία στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συμμορφώνεται προς τις δεσμεύσεις και τους στόχους στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας που έχει εγκρίνει η Κοινότητα στο πλαίσιο του ΟΗΕ και άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας.

3. Η κοινοτική αναπτυξιακή πολιτική, όπως ορίζεται στον Τίτλο XX της Συνθήκης, παρέχει το νομικό πλαίσιο της συνεργασίας με χώρες και περιφέρειες εταίρους. Η κοινή δήλωση της 20ής Δεκεμβρίου 2005 του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεργομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τίτλο «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη», και οι μετέπειτα τροποποιήσεις της καθορίζουν το γενικό πλαίσιο, τους προσανατολισμούς και το επίκεντρο για την καθοδήγηση της υλοποίησης της κοινοτικής συνεργασίας με χώρες και περιφέρειες εταίρους δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

4. Τα μέτρα του άρθρου 1, παράγραφος 1, σχεδιάζονται ώστε να τηρούν τα κριτήρια για τη δημόσια αναπτυξιακή βοήθεια (ΔΑΒ) που καθόρισε η Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (ΕΑΒ) του ΟΟΣΑ.

Τα προγράμματα του άρθρου 1, παράγραφος 2, σχεδιάζονται ώστε να τηρούν τα κριτήρια για τη ΔΑΒ που καθόρισε η ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, εκτός εάν:

- τα χαρακτηριστικά του δικαιούχου απαιτούν άλλως, ή
- το πρόγραμμα υλοποιεί γενική πρωτοβουλία, προτεραιότητα κοινοτικής πολιτικής ή διεθνή υποχρέωση ή δέσμευση της Κοινότητας, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, και το μέτρο δεν διαθέτει τα χαρακτηριστικά για να τηρήσει τα κριτήρια αυτά.

Το 90 % τουλάχιστον των δαπανών που προβλέπονται στο πλαίσιο των θεματικών προγραμμάτων σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να πληροί τα κριτήρια της ΔΑΒ τα οποία έχει θεσπίσει η ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, με την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση.

5. Η κοινοτική βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν χρησιμοποιείται για την προμήθεια όπλων ή πυρομαχικών ούτε για επιχειρήσεις που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

6. Τα μέτρα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 και ιδίως του άρθρου 4, και τα οποία είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού δεν χρηματοδοτούνται, κατ' αρχήν, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν πρέπει να εξασφαλισθεί συνέχεια της συνεργασίας από κατάσταση κρίσης σε κατάσταση με σταθερές συνθήκες για ανάπτυξη.

Με την επιφύλαξη της ανάγκης να εξασφαλισθεί συνέχεια της συνεργασίας από κατάσταση κρίσης σε κατάσταση με σταθερές συνθήκες για ανάπτυξη, τα μέτρα τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1257/96 και είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού δεν χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

1. Η Κοινότητα βασίζεται στις αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και επιδιώκει να αναπτύξει και να παγιώσει την προσήλωση στις αξίες αυτές στις χώρες και περιφέρειες εταίρους μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας.

2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, επιδιώκεται προσέγγιση, διαφοροποιούμενη ανάλογα με το αναπτυξιακό πλαίσιο και τις ανάγκες, η οποία παρέχει στις χώρες ή περιφέρειες εταίρους ειδικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες, τις στρατηγικές, τις προτεραιότητες και τις υλικές τους δυνατότητες.

Κατά τη γενική κατανομή των πόρων, δίνεται προτεραιότητα στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τις χώρες χαμηλού εισοδήματος προκειμένου να επιτευχθούν οι ΑΣΧ. Η δέουσα προσοχή δίνεται στη στήριξη της υπέρ των φτωχών ανάπτυξης των χωρών μεσαίου εισοδήματος, ιδίως δε των χωρών χαμηλού μεσαίου εισοδήματος, πολλές από τις οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα με τις χώρες χαμηλού εισοδήματος.

3. Σε όλα τα προγράμματα αναλαμβάνεται εξορθολογισμός των ακόλουθων οριζόντιων θεμάτων: προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ισότητα των φύλων, δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση, δικαιώματα του παιδιού και των αυτοχθόνων πληθυσμών, περιβαλλοντική βιωσιμότητα και καταπολέμηση του HIV/AIDS. Επιπλέον

δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην ενίσχυση του κράτους δικαίου, τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και στην προαγωγή του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης μεταξύ των πολιτών και της οικοδόμησης θεσμών.

4. Σε όλες τις πολιτικές που ενδέχεται να επηρεάσουν τις χώρες και περιφέρειες εταίρους, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους που καθορίζονται στον Τίτλο XX της Συνθήκης και στο άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού. Για τα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, η Κοινότητα επιδιώκει επίσης να εξασφαλίσει τη συνοχή με άλλους τομείς της εξωτερικής της δράσης. Η συνοχή αυτή διασφαλίζεται κατά τη χάραξη των πολιτικών, το στρατηγικό προγραμματισμό, και τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των μέτρων.

5. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη βελτιώνουν τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα των πολιτικών τους για την αναπτυξιακή συνεργασία ανταποκρινόμενοι στις προτεραιότητες των χωρών και περιφερειών εταίρων σε επίπεδο χώρας και περιφέρειας. Η κοινοτική πολιτική στον χώρο της αναπτυξιακής συνεργασίας είναι συμπληρωματική προς τις πολιτικές που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη.

6. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη επιδιώκουν τακτικές και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών, μεταξύ άλλων με άλλους δωρητές, και προωθούν τον καλύτερο συντονισμό και την καλύτερη συμπληρωματικότητα μεταξύ δωρητών, με την προετοιμασία κοινού πολυετούς προγραμματισμού που θα βασίζεται στις στρατηγικές για τη μείωση της φτώχειας ή σε ισοδύναμες στρατηγικές των χωρών εταίρων καθώς και στις δημοσιονομικές διαδικασίες των χωρών αυτών, με κοινούς μηχανισμούς εφαρμογής, περιλαμβανομένων των κοινών αναλύσεων, με τη σύσταση αποστολών από κοινού με την ευρύτερη κοινότητα των δωρητών (joint donor-wide missions) και με τη χρήση μηχανισμών συγχρηματοδότησης.

7. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων πεδίων αρμοδιότητάς τους, προωθούν πολυμερή προσέγγιση των παγκόσμιων προκλήσεων και στηρίζουν τη συνεργασία με πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και φορείς, όπως τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οργανώσεις, τα ταμεία και τα προγράμματα του ΟΗΕ, καθώς και με άλλους διμερείς δωρητές.

8. Η Κοινότητα προωθεί την ουσιαστική συνεργασία με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους σύμφωνα με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική. Η Κοινότητα προωθεί:

α) αναπτυξιακή διαδικασία την οποία κατευθύνει και οικειοποιείται η χώρα εταίρος. Η Κοινότητα ευθυγραμμίζει όλο και περισσότερο τη στήριξη της με τις εθνικές αναπτυξιακές στρατηγικές, μεταρρυθμιστικές πολιτικές και διαδικασίες των εταίρων. Η Κοινότητα συμβάλλει στη στήριξη της διαδικασίας αμοιβαίας ευθύνης μεταξύ κυβερνήσεων εταίρων και δωρητών και προάγει την τοπική τεχνογνωσία και την τοπική απασχόληση,

- β) συμμετοχικές και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεις όσον αφορά την ανάπτυξη, καθώς και ευρεία συμμετοχή όλων των τμημάτων της κοινωνίας στην αναπτυξιακή διεργασία και τον εθνικό διάλογο, περιλαμβανομένου του πολιτικού διαλόγου,
- γ) τρόπους και μέσα ουσιαστικής συνεργασίας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, με προσαρμογή στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα ή περιφέρεια εταίρο, αποδίδοντας προτεραιότητα σε προσεγγίσεις βασισμένες σε προγράμματα, στην παροχή προβλεπόμενης χρηματοδότησης της βοήθειας, στην ανάπτυξη και τη χρήση εθνικών συστημάτων και σε προσεγγίσεις για την ανάπτυξη βασισμένες σε αποτελέσματα, περιλαμβανομένων, εφόσον απαιτείται, στόχων και δεικτών σχετικών με τους ΑΣΧ,
- δ) βελτιωμένο αντίκτυπο των πολιτικών και του προγραμματισμού με συντονισμό και εναρμόνιση μεταξύ δωρητών, προκειμένου να μειωθούν οι αλληλεπικαλύψεις, να βελτιωθεί η συμπληρωματικότητα και να στηριχθούν οι πρωτοβουλίες που προέρχονται από την ευρύτερη κοινότητα των δωρητών. Ο συντονισμός πραγματοποιείται στις χώρες και περιφέρειες εταίρους με βάση συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές βέλτιστης πρακτικής σχετικά με τον συντονισμό και την αποτελεσματικότητα της βοήθειας.
- ε) προσέγγιση σύμφωνη με τους ΑΣΧ στα έγγραφα στρατηγικής ανά χώρα και στον πολυετή προγραμματισμό.

9. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προβαίνει σε τακτική ανταλλαγή απόψεων μαζί του.

10. Η Επιτροπή επιδιώκει τακτική ανταλλαγή πληροφοριών με την κοινωνία των πολιτών.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 4

Υλοποίηση της κοινοτικής βοήθειας

Σύμφωνα με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, η κοινοτική βοήθεια υλοποιείται μέσω των γεωγραφικών και θεματικών προγραμμάτων που καθορίζονται με τα άρθρα 5 έως 16 και του προγράμματος που καθορίζεται με το άρθρο 17.

Άρθρο 5

Γεωγραφικά προγράμματα

1. Ένα γεωγραφικό πρόγραμμα καλύπτει τη συνεργασία στους κατάλληλους τομείς δραστηριοτήτων με χώρες και περιφέρειες εταίρους που καθορίζονται σε γεωγραφική βάση.

2. Σύμφωνα με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, η κοινο-

τική βοήθεια προς τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ασίας, της Κεντρικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα I, καθώς και προς τη Νότια Αφρική, περιλαμβάνει δράσεις στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας:

- α) στήριξη της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στην εξάλειψη της φτώχειας και στην επίτευξη των ΑΣΧ,

Ανθρώπινη ανάπτυξη

- β) αντιμετώπιση των ουσιαστικών αναγκών του πληθυσμού, με πρωταρχική εστίαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την υγεία, ιδίως με τους εξής τρόπους:

Υγεία:

- i) βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και της παροχής σχετικών υπηρεσιών για τις πληθυσμιακές ομάδες με χαμηλότερα εισοδήματα και τις περιθωριοποιημένες ομάδες, περιλαμβανομένων των γυναικών και των παιδιών, προσώπων ανηκόντων σε ομάδες που υφίστανται διακρίσεις λόγω της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή άλλους λόγους, και στα πρόσωπα με αναπηρίες, με γνώμονα τους συναφείς ΑΣΧ και συγκεκριμένα τη μείωση της παιδικής θνησιμότητας, τη βελτίωση της υγείας των μητέρων και των παιδιών και της γενετήσιας και αναπαραγωγικής υγείας και των γενετήσιων και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων, όπως εκτιθενται στο Θεματολόγιο του Καίρου της Διεθνούς Διάσκεψης για τον πληθυσμό και την ανάπτυξη (ΔΔΠΑ), και την αντιμετώπιση των ασθενειών που οφείλονται στη φτώχεια, ιδίως του HIV/AIDS, της ψυματώσεως και της ελονοσίας,

- ii) ενίσχυση των συστημάτων υγείας, ώστε να προλαμβάνονται οι κρίσεις ανθρώπινων πόρων στον τομέα της υγείας,

- iii) ενίσχυση των ικανοτήτων στους τομείς της δημόσιας υγείας και της έρευνας και ανάπτυξης,

Παιδεία

- iv) απόδοση προτεραιότητας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, που θα συνοδεύεται από επαγγελματική εκπαίδευση, και στη μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση, με στόχο την υποχρεωτική και δωρεάν εκπαίδευση έως την ηλικία των δεκαπέντε ετών, προκειμένου να καταπολεμηθεί κάθε μορφή παιδικής εργασίας,

- v) προσπάθεια επίτευξης καθολικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έως το 2015 και εξάλειψης των διαφορών μεταξύ των φύλων στην εκπαίδευση,

- vi) προαγωγή της επαγγελματικής κατάρτισης, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της δια βίου μάθησης, της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας, των πανεπιστημιακών και πολιτιστικών ανταλλαγών καθώς και ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ, αφενός μεν, χωρών και περιφερειών εταίρων, αφετέρου δε, της Κοινότητας,

Κοινωνική συνοχή και απασχόληση

- γ) προαγωγή της κοινωνικής συνοχής ως πολιτική προτεραιότητας των σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών εταίρων, με επίκεντρο την αξιοπρεπή εργασία και τις κοινωνικές και φορολογικές πολιτικές, προς καταπολέμηση της φτώχειας, της ανισότητας και του αποκλεισμού των ευάλωτων ομάδων,
- δ) καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων κατά συγκεκριμένων ομάδων και προαγωγή και προστασία της ισότητας των φύλων, των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών και των δικαιωμάτων του παιδιού, μεταξύ άλλων με την στήριξη της εφαρμογής της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και δράσεις για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά του δρόμου και τα παιδιά που απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες και/ή εργασίες οι οποίες εμποδίζουν την τακτική σχολική τους φοίτηση,
- ε) ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για την προαγωγή και διευκόλυνση της δημιουργίας μικρομεσαίων επιχειρήσεων με στόχο την τόνωση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης,

Διακυβέρνηση, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και στήριξη των θεσμικών μεταρρυθμίσεων

- στ) προαγωγή και προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενίσχυση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, της χρηστής διακυβέρνησης, περιλαμβανομένων δράσεων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, μεταξύ άλλων αλλά όχι αποκλειστικά, με τη δημιουργία ικανοτήτων και την ενδυνάμωση του θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου, ιδίως στους τομείς της εθνικής διοίκησης, του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και των εθνικών πόρων με διαφάνεια,
- ζ) στήριξη της ενεργού κοινωνίας των πολιτών, περιλαμβανομένων των οργάνωσεων πολιτών που εκπροσωπούν τους φτωχούς, καθώς και προαγωγή του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης μεταξύ των πολιτών και οικοδόμηση θεσμών,
- η) στήριξη της συνεργασίας και της μεταρρύθμισης πολιτικών στους τομείς της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, ιδίως όσον αφορά το άσυλο και τη μετανάστευση, την καταπολέμηση των ναρκωτικών και άλλων μορφών λαθρεμπορίου, περιλαμβανομένων της εμπορίας ανθρώπων, της δωροδοκίας και του ξεπλύματος χρημάτων,
- θ) στήριξη της συνεργασίας και της μεταρρύθμισης πολιτικών στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου με χώρες εταίρους και προαγωγή πρωτοβουλιών για τη δημιουργία ικανοτήτων προκειμένου να εξασφαλισθούν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μεταναστευτικών πολιτικών που ευνοούν την ανάπτυξη, για να αντιμετωπισθούν οι ριζικές αιτίες της μετανάστευσης,
- ι) στήριξη ουσιαστικής πολυμερούς προσέγγισης, ιδίως μέσω της συμμόρφωσης με το διεθνές δίκαιο και τις πολυμερείς συμφωνίες που αφορούν τον τομέα της ανάπτυξης, και της ουσιαστικής εφαρμογής τους,

Εμπόριο και περιφερειακή ολοκλήρωση

- ια) παροχή βοήθειας στις χώρες και περιφέρειες εταίρους όσον αφορά το εμπόριο, τις επενδύσεις και την περιφερειακή ολοκλήρωση, περιλαμβανομένων της τεχνικής βοήθειας και της δημιουργίας ικανοτήτων για την εκπόνηση και την υλοποίηση υγιών εμπορικών πολιτικών, στήριξη ενός ευνοϊκότερου κλίματος για την επιχειρηματική δραστηριότητα, υγιών οικονομικών και χρηματοοικονομικών πολιτικών και ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, ώστε οι χώρες και περιφέρειες εταίροι να επωφεληθούν από την ένταξή τους στην παγκόσμια οικονομία και να στηριχθούν τόσο η κοινωνική δικαιοσύνη όσο και η οικονομική μεγέθυνση υπέρ των φτωχών,
- ιβ) στήριξη της ένταξης στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και της υλοποίησης των συμφωνιών του ΠΟΕ μέσω τεχνικής βοήθειας και δημιουργίας ικανοτήτων, ιδίως δε της εφαρμογής της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPs), μεταξύ άλλων στον τομέα της δημόσιας υγείας,
- ιγ) στήριξη της οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας και ενδυνάμωση των επενδυτικών σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των χωρών και περιφερειών εταίρων, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων για την προαγωγή και εξασφάλιση της συμβολής των ιδιωτικών φορέων, περιλαμβανομένων των τοπικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, στην κοινωνικά υπεύθυνη και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της τήρησης των βασικών εργασιακών προτύπων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και μέσω δράσεων για την προώθηση της δημιουργίας ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο,

Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη των φυσικών πόρων

- ιδ) προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένης της προστασίας της βιοποικιλότητας και των δασών, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων για τη διατήρηση και τη βιώσιμη διαχείριση των δασών με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και των λαών που εξαρτώνται από τα δάση,,
- ιε) στήριξη των βελτιώσεων του αστικού περιβάλλοντος,
- ιστ) προώθηση των βιώσιμων μορφών παραγωγής και κατανάλωσης και της ασφαλούς και βιώσιμης διαχείρισης των χημικών ουσιών και των αποβλήτων, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων τους στην υγεία,
- ιζ) τήρηση και στήριξη της υλοποίησης των διεθνών συμφωνιών στον τομέα του περιβάλλοντος, λ.χ. της σύμβασης του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα, της σύμβασης του ΟΗΕ για την απερίμωση και της σύμβασης-πλαίσιου του ΟΗΕ για τις κλιματικές μεταβολές, σύμφωνα με το πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για τις κλιματικές μεταβολές, τα πρωτόκολλα τους και τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις,
- ιη) ανάπτυξη ικανοτήτων για την ετοιμότητα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και την πρόληψη των φυσικών καταστροφών,

Ύδρω και ενέργεια

Άρθρο 6

ιδ) στήριξη της βιώσιμης ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση στην καθολική πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο ύδωρ και εγκαταστάσεις υγιεινής σύμφωνα με τους ΑΣΧ και στη βιώσιμη και αποτελεσματική χρήση των υδάτινων πόρων, μεταξύ άλλων για γεωργικούς και βιομηχανικούς σκοπούς,

κ) προώθηση της μεγαλύτερης χρήσης των βιώσιμων ενεργειακών τεχνολογιών,

Υποδομές, επικοινωνίες και μεταφορές

κα) συμβολή στην ανάπτυξη οικονομικών υποδομών, περιλαμβανομένης της στήριξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης, και προαγωγή της μεγαλύτερης χρήσης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών,

Αγροτική ανάπτυξη, χωροταξία, γεωργία και ασφάλεια των τροφίμων

κβ) στήριξη της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης, ιδίως προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφάλεια των τροφίμων,

Καταστάσεις έπειτα από κρίσεις και αδύναμα κράτη

κγ) μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αναδιάρθρωση και αποκατάσταση των περιφερειών και των χωρών που πλήττονται από συγκρούσεις, ανθρωπογενείς και φυσικές καταστροφές, περιλαμβανομένης της στήριξης δράσεων άρσης ναρκοπεδίων, αποστράτευσης και επανένταξης, με παράλληλη εξασφάλιση της συνέχειας μεταξύ αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 6, λαμβανομένων υπόψη των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας και των κρατών μελών της,

κδ) διεξαγωγή μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην αυτάρκεια και την ένταξη και επανένταξη των εκριζωθέντων πληθυσμών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι θα ακολουθείται ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση μεταξύ της ανθρωπιστικής βοήθειας, της αποκατάστασης, της βοήθειας προς τους εκριζωθέντες πληθυσμούς και την αναπτυξιακή συνεργασία· η κοινοτική δράση διευκολύνει τη μετάβαση από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης σε εκείνη της ανάπτυξης, με την ενθάρρυνση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης ή επανένταξης των θιγόμενων πληθυσμών, και προάγει τη δημιουργία ή ενίσχυση δημοκρατικών δομών και τη λαϊκή συμμετοχή στην αναπτυξιακή διαδικασία;

κε) στα αδύναμα ή υπό διάλυση κράτη, στήριξη της παροχής βασικών υπηρεσιών και της οικοδόμησης νόμιμων, αποτελεσματικών και ανθεκτικών δημόσιων θεσμών,

κστ) αντιμετώπιση αναπτυξιακών προκλήσεων που είναι κοινές για την Κοινότητα και τους εταίρους της, ιδίως δε στήριξη του τομεακού διαλόγου, της εφαρμογής διμερών συμφωνιών καθώς και κάθε άλλου τομέα δράσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Λατινική Αμερική

Η κοινοτική βοήθεια προς τη Λατινική Αμερική στηρίζει δράσεις που συνάδουν με το άρθρο 5 και με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας που αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση της Λατινικής Αμερικής:

α) προαγωγή της κοινωνικής συνοχής η οποία συνιστά κοινό στόχο και πολιτική προτεραιότητα των σχέσεων Κοινότητας-Λατινικής Αμερικής, προκειμένου να καταπολεμηθούν η φτώχεια, η ανισότητα και ο αποκλεισμός. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στην κοινωνική πρόνοια και τις φορολογικές πολιτικές, στις παραγωγικές επενδύσεις που δημιουργούν περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης, στις πολιτικές για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της παραγωγής, κατανάλωσης και εμπορίας ναρκωτικών και στη βελτίωση των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης,

β) ενθάρρυνση της μεγαλύτερης περιφερειακής ολοκλήρωσης, περιλαμβανομένης της στήριξης των διαφόρων διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης και της διασύνδεσης των δικτυακών υποδομών, με παράλληλη μέριμνα για τη συμπληρωματικότητα μέσω δραστηριοτήτων που στηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και άλλα όργανα,

γ) στήριξη της ενίσχυσης της χρηστής διακυβέρνησης και των δημόσιων θεσμών καθώς και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού και των αυτοχθόνων πληθυσμών,

δ) στήριξη της δημιουργίας κοινού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ΕΕ-Λατινικής Αμερικής,

ε) προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των δασών και της βιοποικιλότητας.

Άρθρο 7

Ασία

Η κοινοτική βοήθεια προς την Ασία στηρίζει δράσεις που συνάδουν με το άρθρο 5 και με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας που αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση της Ασίας:

α) επίδιξη των ΑΣΧ στους τομείς της υγείας, περιλαμβανομένου του HIV/AIDS, και της εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω πολιτικού διαλόγου για τομεακές μεταρρυθμίσεις,

- β) αναζήτηση λύσεων για θέματα διακυβέρνησης, ιδίως σε αδύναμα κράτη, ώστε να στηριχθεί η οικοδόμηση νόμιμων, αποτελεσματικών και ανθεκτικών δημόσιων θεσμών και μιας δραστήριας και οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και να βελτιωθεί η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού,
- γ) ενθάρρυνση της μεγαλύτερης περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας μέσω της στήριξης των διαφόρων διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης και διαλόγου,
- δ) συμβολή στον έλεγχο των επιδημιών και των ζωνοόσων καθώς και στην αποκατάσταση των θιγόντων τομέων,
- ε) προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των δασών και της βιοποικιλότητας,
- στ) καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και εμπορίας ναρκωτικών και άλλων μορφών λαθρεμπορίου.

Άρθρο 8

Κεντρική Ασία

Η κοινοτική βοήθεια προς την Κεντρική Ασία στηρίζει δράσεις που συνάδουν με το άρθρο 5 και με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας που αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση της Κεντρικής Ασίας:

- α) προαγωγή των συνταγματικών μεταρρυθμίσεων και της ευθυγράμμισης των νομοθετικών, διοικητικών και κανονιστικών διατάξεων προς τις αντίστοιχες διατάξεις της Κοινότητας, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση των εθνικών θεσμών και φορέων που είναι υπεύθυνοι για την ουσιαστική εφαρμογή πολιτικών σε τομείς που καλύπτονται από τις Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (ΣΕΣΣ), όπως εκλογικές επιτροπές, κοινοβούλια, μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και διαχείριση των δημόσιων οικονομικών,
- β) προαγωγή της ανάπτυξης οικονομίας της αγοράς και της ένταξης των χωρών εταίρων στον ΠΟΕ, με παράλληλη αντιμετώπιση των κοινωνικών πιυχών της μετάβασης,
- γ) στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας προκειμένου να προαχθεί η βιώσιμη οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη των παραμεθόριων περιφερειών,
- δ) καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και εμπορίας ναρκωτικών και άλλων μορφών λαθρεμπορίου,
- ε) καταπολέμηση του HIV/AIDS,

- στ) προαγωγή της περιφερειακής συνεργασίας, διαλόγου και ολοκλήρωσης, μεταξύ άλλων με χώρες που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ 1638/2006 και άλλα κοινοτικά μέσα, ιδίως δε προαγωγή της συνεργασίας στους τομείς του περιβάλλοντος — κυρίως ύδρευση και αποχέτευση —, της εκπαίδευσης, της ενέργειας και των μεταφορών, περιλαμβανομένης της ασφάλειας και της προστασίας των διεθνών ενεργειών προμήθειας και μεταφοράς ενέργειας, καθώς και όσον αφορά τις διασυνδέσεις, τα δίκτυα και τους φορείς εκμετάλλευσής τους, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την αποδοτική χρήση της ενέργειας.

Άρθρο 9

Μέση Ανατολή

Η κοινοτική βοήθεια προς τη Μέση Ανατολή στηρίζει δράσεις που συνάδουν με το άρθρο 5 και με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας που αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση της Μέσης Ανατολής:

- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής για να εξασφαλισθεί κοινωνική δικαιοσύνη, ιδίως όσον αφορά τη χρήση των εγχώριων εθνικών πόρων, και να εξασφαλισθεί πολιτική ισότητα, ιδίως μέσω της προαγωγής των ανθρώπινων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένης της ισότητας των φύλων,
- β) προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης, της ανάπτυξης οικονομίας της αγοράς και της ένταξης των χωρών εταίρων στον ΠΟΕ,
- γ) προαγωγή της περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της ολοκλήρωσης, μεταξύ άλλων με χώρες που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ 1638/2006 και άλλα κοινοτικά μέσα, μέσω της στήριξης των προσπαθειών ολοκλήρωσης εντός της περιφέρειας, π.χ. στους τομείς της οικονομίας, της ενέργειας, των μεταφορών και των προσφύγων,
- δ) στήριξη της σύναψης διεθνών συμφωνιών και της ουσιαστικής εφαρμογής του διεθνούς δικαίου, ιδίως δε των αποφάσεων του ΟΗΕ και των πολυμερών συμβάσεων,
- ε) αναζήτηση λύσεων για θέματα διακυβέρνησης, ιδίως σε αδύναμα κράτη, ώστε να στηριχθεί η οικοδόμηση νόμιμων, αποτελεσματικών και ανθεκτικών δημόσιων θεσμών και μιας δραστήριας και οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και να βελτιωθεί η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού.

Άρθρο 10

Νότια Αφρική

Η κοινοτική βοήθεια προς τη Νότια Αφρική στηρίζει δράσεις που συνάδουν με το άρθρο 5 και με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στους ακόλουθους τομείς συνεργασίας που αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση της Νότιας Αφρικής:

- α) στήριξη της παγίωσης δημοκρατικής κοινωνίας, χρηστής διακυβέρνησης και κράτους διεπόμενου από το κράτος δικαίου, το οποίο συμβάλλει στη σταθερότητα και την ολοκλήρωση της περιφέρειας και της ηπείρου,
- β) στήριξη των προσαρμογών προσαρμογής που καταβάλλονται στην περιφέρεια μέσω της σύστασης ζωνών ελεύθερων συναλλαγών δυνάμει της Συμφωνίας Εμπορίου, Ανάπτυξης και Συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και της Νότιας Αφρικής⁽¹⁾ και άλλων περιφερειακών ρυθμίσεων,
- γ) στήριξη της καταπολέμησης της φτώχειας, της ανισότητας και του αποκλεισμού, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών των μέχρι τώρα μειονεκτούσων κοινοτήτων,
- δ) αντιμετώπιση της πανδημίας του HIV/AIDS και των επιπτώσεών της για τη νοτιοαφρικανική κοινωνία.

Άρθρο 11

Θεματικά προγράμματα

1. Ένα θεματικό πρόγραμμα είναι βοηθητικό των προγραμμάτων που εκτίθενται στα άρθρα 5 έως 10 και καλύπτει συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας που αφορά ομάδα χωρών εταίρων χωρίς γεωγραφικό προσδιορισμό ή δραστηριότητες συνεργασίας που απευθύνονται σε διάφορες περιφέρειες ή ομάδες χωρών εταίρων ή ακόμη μία διεθνή πράξη χωρίς συγκεκριμένη γεωγραφική βάση.

2. Σύμφωνα με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, οι δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο θεματικών προγραμμάτων προσθέτουν αξία και είναι συνεκτικές με τις δράσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται δυνάμει γεωγραφικών προγραμμάτων και στις οποίες προστίθενται. Στις δράσεις αυτές, εφαρμόζονται οι εξής αρχές:

- α) οι στόχοι των κοινοτικών πολιτικών δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν κατάλληλα ή αποτελεσματικά μέσω γεωγραφικών προγραμμάτων, το δε πρόγραμμα υλοποιείται από ή μέσω ενδιάμεσων οργανώσεων, π.χ. μη κυβερνητικών οργανώσεων, άλλων μη κρατικών φορέων, διεθνών οργανισμών ή πολυμερών μηχανισμών· αυτό περιλαμβάνει παγκόσμιες πρωτοβουλίες που στηρίζουν τους ΑΣΧ, τη βιώσιμη ανάπτυξη ή τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη και στις υπό προσχώρηση χώρες κατά παρέκκλιση του άρθρου 24, όπως προβλέπει το αντίστοιχο θεματικό πρόγραμμα,

και/ή

⁽¹⁾ Συμφωνία εμπορίου, ανάπτυξης και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Νότιας Αφρικής, αφετέρου (ΕΕ L 311, 4.12.1999, σ. 3).

- β) δράσεις της κατωτέρω φύσεως που αναλαμβάνονται σε χώρες και περιφέρειες εταίρους:

- πολυπεριφερειακές ή/και οριζόντιες δράσεις, περιλαμβανομένων των πιλοτικών έργων και των καινοτόμων πολιτικών,
- δράσεις σε περιπτώσεις που δεν έχει συναφθεί σχετική συμφωνία με την ή τις κυβερνήσεις εταίρους,
- δράσεις που αντιστοιχούν στον σκοπό συγκεκριμένου θεματικού προγράμματος το οποίο ανταποκρίνεται σε προτεραιότητα κοινοτικής πολιτικής ή σε διεθνή υποχρέωση ή δέσμευση της Κοινότητας,
- ανάλογα με την περίπτωση, δράσεις όταν δεν υπάρχει γεωγραφικό πρόγραμμα ή το πρόγραμμα αυτό έχει ανασταλεί.

Άρθρο 12

Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό

1. Ο στόχος της κοινοτικής βοήθειας που παρέχεται δυνάμει του θεματικού προγράμματος «Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό» είναι η στήριξη δράσεων σε τομείς που επηρεάζουν άμεσα το βιοτικό επίπεδο και τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων, όπως ορίζονται κατωτέρω, και εστιάζονται στις φτωχότερες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στα περισσότερο μειονεκτούντα στρώματα του πληθυσμού.

2. Για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 1 και σύμφωνα με το άρθρο 11, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εξής τομείς δραστηριότητας:

- α) Καλή υγεία για όλους:

- ι) καταπολέμηση των ασθενειών που οφείλονται στη φτώχεια, με εστίαση στις κυριότερες μεταδοτικές νόσους, όπως προβλέπεται στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για την καταπολέμηση του HIV/AIDS, της ελονοσίας και της φυματίωσης, και ιδίως:

- μείωση της τιμής των βασικών φαρμακευτικών και διαγνωστικών μέσων για τις τρεις ασθένειες σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμφωνίας TRIPS, όπως διευκρινίζεται στη δήλωση της Ντόχα για τη Συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία,
- ενθάρρυνση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη για νέες θεραπείες, νέα φάρμακα, ιδίως εμβόλια, μικροβιοκτόνα και καινοτόμες θεραπείες,

- στήριξη διεθνών πρωτοβουλιών με στόχο τις σημαντικότερες μεταδοτικές ασθένειες στο πλαίσιο της μείωσης της φτώχειας, περιλαμβανομένου του Διεθνούς Ταμείου για την καταπολέμηση του HIV/AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας,

- ii) σύμφωνα με τις αρχές που συμφωνήθηκαν στην ICPD και την ICPD + 5, στήριξη δράσεων για τη βελτίωση της αναπαραγωγικής και σεξουαλικής υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες και για την εξασφάλιση του δικαιώματος γυναικών, ανδρών και εφήβων σε καλή αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία και παροχή χρηματοδοτικής βοήθειας και κατάλληλης εμπειρογνωμοσύνης με στόχο την προαγωγή μιας σφαιρικής προσέγγισης και της αναγνώρισης της αναπαραγωγικής και σεξουαλικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων, όπως αυτά ορίζονται στο Πρόγραμμα Δράσης της ICPD, περιλαμβανομένων της ασφαλούς μητρότητας και της καθολικής πρόσβασης σε πλήρες φάσμα ασφαλών και αξιόπιστων φροντίδων και υπηρεσιών για την αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία καθώς και εφοδιασμού, εκπαίδευσης και ενημέρωσης, μεταξύ άλλων για όλες τις μεθόδους οικογενειακού προγραμματισμού, και ιδίως:
- μείωση των ποσοστών μητρικής θνησιμότητας και νοσηρότητας, με ιδιαίτερη μνεία των χωρών και πληθυσμών που παρουσιάζουν τα υψηλότερα σχετικά ποσοστά
- iii) βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στους παρέχοντες φροντίδες υγείας, στα βασικά προϊόντα και στις υπηρεσίες υγείας, περιλαμβανομένης της αντιμετώπισης της έκτακτης κρίσης ανθρώπινου δυναμικού, υποστηρίζοντας:
- παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των κρίσεων ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της υγείας,
  - συστήματα ενημέρωσης στον τομέα της υγείας με την ικανότητα να παράγουν, να μετρούν και να αναλύουν διαχωρισμένα δεδομένα όσον αφορά τις επιδόσεις με στόχο την εξασφάλιση καλύτερης υγείας και αναπτυξιακών αποτελεσμάτων και της βιωσιμότητας των συστημάτων χορήγησης,
  - βελτίωση της κάλυψης του εμβολιασμού και της ανοσοποίησης και προαγωγή της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε υφιστάμενα ή νέα εμβόλια,
  - δίκαιοι μηχανισμοί για τη χρηματοδότηση της ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική φροντίδα,
- iv) τήρηση ισορροπίας προσέγγισης μεταξύ πρόληψης, θεραπείας και φροντίδας, με την απόδοση προτεραιότητας στην πρόληψη, αλλά λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η αποτελεσματικότητα της αυξάνεται όταν συνδέεται με θεραπεία και φροντίδα.
- β) Εκπαίδευση, γνώσεις και δεξιότητες:
- i) ιδιαίτερη προσοχή στις δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των ΑΣΧ για την επίτευξη της καθολικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έως το 2015 και του Πλαισίου Δράσης του Ντακάρ: Παιδεία για όλους,
- ii) πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση, στην εκπαίδευση, όλων των παιδιών και, όλο και περισσότερο, των γυναικών και των ανδρών κάθε ηλικίας, ώστε να αυξηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και η δυνατότητα απασχόλησής τους στην αγορά εργασίας, και να προαχθούν η ενεργός άσκηση της ιδιότητας του πολίτη και η πλήρης ανάπτυξη του ατόμου καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής,
- iii) προώθηση καθολικής, υποχρεωτικής, ελεύθερης και ποιοτικής βασικής εκπαίδευσης έως την ηλικία των δεκαπέντε ετών, με ιδιαίτερη προσοχή στην πρόσβαση των κοριτσιών, των παιδιών σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις και των παιδιών από περιθωριοποιημένες και πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στα εκπαιδευτικά προγράμματα, προώθηση της υποχρεωτικής και δωρεάν εκπαίδευσης μέχρι την ηλικία των δεκαπέντε ετών, προκειμένου να καταπολεμηθεί κάθε μορφή παιδικής εργασίας,
- iv) διαμόρφωση τρόπων μέτρησης των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων, ώστε να αξιολογείται καλύτερα η ποιότητα της εκπαίδευσης, ιδίως όσον αφορά τις γνώσεις γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής και τις βασικές δεξιότητες της ζωής,
- v) προώθηση της εναρμόνισης και ευθυγράμμισης των δωρητών, ώστε να προαχθεί η καθολική, υποχρεωτική, δωρεάν και ποιοτική εκπαίδευση μέσω διεθνών πρωτοβουλιών ή πολυκρατικών πρωτοβουλιών,
- vi) στήριξη μιας κοινωνίας βασισμένης στη γνώση και χωρίς αποκλεισμούς και συμβολή στην κάλυψη του ψηφιακού χάσματος και στον περιορισμό των κενών γνώσης και ενημέρωσης,
- vii) βελτίωση της γνώσης και της καινοτομίας μέσω της επιστήμης και της τεχνολογίας καθώς και ανάπτυξη ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνίας και πρόσβαση σε αυτά, με στόχο την προαγωγή της κοινωνικοοικονομικής μεγέθυνσης και της βιώσιμης ανάπτυξης σε συνδυασμό με τη διεθνή διάσταση της ερευνητικής πολιτικής της ΕΕ,
- γ) Ισότητα των φύλων:
- i) προαγωγή της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων της γυναίκας, με εφαρμογή των παγκόσμιων δεσμεύσεων που εκτιθενται αναλυτικά στη Δήλωση και στο Πρόγραμμα Δράσης του Πεκίνου και στη Σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων κατά των γυναικών, ιδίως με:
- στήριξη προγραμμάτων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Δράσης του Πεκίνου, με ιδιαίτερη έμφαση στην ισότητα των φύλων στους τομείς της διακυβέρνησης και της πολιτικής και κοινωνικής εκπροσώπησης, καθώς και σε άλλες δράσεις για τη χειραφέτηση των γυναικών,
  - ενίσχυση των θεσμικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων των βασικών παραγόντων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των οργανώσεων και δικτύων γυναικών, κατά τις προσπάθειές τους για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και της οικονομικής και κοινωνικής χειραφέτησης, περιλαμβανομένης της δημιουργίας δικτύων και διαμόρφωσης δράσεων προάσπισης μεταξύ Βορρά-Νότου και Νότου-Νότου,

- ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη δημιουργία ικανοτήτων παρακολούθησης και κατάρτισης στατιστικών, με τη στήριξη της ανάπτυξης και διάδοσης δεδομένων και δεικτών διαχωρισμένων κατά φύλο καθώς και δεδομένων και δεικτών σχετικά με την ισότητα των φύλων,
- μείωση του αναλφαριθμητισμού μεταξύ των ενηλίκων, με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες,
- δράσεις για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών,

δ) Άλλες πτυχές της ανθρώπινης και κοινωνικής ανάπτυξης

i) Πολιτιστικός τομέας:

- προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και του σεβασμού της άνευ διακρίσεων αξιοπρέπειας όλων των πολιτισμών,
- προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας για την τόνωση της συμβολής των βιομηχανιών πολιτιστικών αγαθών στην οικονομική μεγέθυνση των αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η πρόσβαση στην αγορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- προώθηση του σεβασμού για τις κοινωνικές, πολιτιστικές και πνευματικές αξίες των αυτοχθόνων πληθυσμών και των μειονοτήτων ώστε να τονωθεί η ισότητα και η δικαιοσύνη στις πολυεθνικές κοινωνίες, σύμφωνα με τα καθολικά ανθρώπινα δικαιώματα των οποίων δικαιούνται να απολαύουν όλοι, περιλαμβανομένων των αυτοχθόνων πληθυσμών και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες,
- στήριξη του πολιτιστικού τομέα ως πολλά υποσχόμενου για την ανάπτυξη

ii) Απασχόληση και κοινωνική συνοχή:

- προαγωγή ολοκληρωμένης κοινωνικής και οικονομικής προσέγγισης η οποία περιλαμβάνει την προαγωγή της παραγωγικής απασχόλησης, της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους, της κοινωνικής συνοχής, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, της ισότητας και της κοινωνικής ασφάλειας καθώς και τη χαρτογράφηση των θεμάτων απασχόλησης, τη βελτίωση των θέσεων απασχόλησης στον τομέα της παραοικονομίας και την ενίσχυση των εργατικών ενώσεων, σύμφωνα με τις αρχές των σχετικών Συμβάσεων της ΔΟΕ και των σχετικών διεθνών δεσμεύσεων της Κοινότητας.,
- προώθηση του θεματολογίου για «αξιοπρεπή εργασία για όλους» ως καθολικής επιδίωξης, συμπεριλαμβανομένων παγκόσμιων και άλλων διακρατικών πρωτοβουλιών για την εφαρμογή των διεθνών εργασιακών προτύπων της ΔΟΕ, για την αξιολόγηση του αντικτύπου του εμπορίου στην αξιοπρεπή εργασία, βιώσιμων και επαρκών μηχανισμών δίκαιας χρηματοδότησης, αποτελεσματικής λειτουργίας –και ευρύτερης κάλυψης– των συστημάτων κοινωνικής προστασίας,

- στήριξη πρωτοβουλιών για την προώθηση της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας καθώς και για την προσαρμογή στην απελευθέρωση του εμπορίου, μέσω της ενσωμάτωσης της διάστασης της απασχόλησης στις αναπτυξιακές πολιτικές με σκοπό τη διάδοση των ευρωπαϊκών κοινωνικών αξιών,
- συμβολή στην προώθηση της θετικής κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης και των εμπειριών της ΕΕ,

iii) Νέοι και παιδιά:

- καταπολέμηση κάθε μορφής παιδικής εργασίας, εμπορίας παιδιών και άσκησης βίας κατά των παιδιών και προαγωγή πολιτικών που λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη ευπάθεια και τις ιδιαίτερες δυνατότητες των νέων και των παιδιών, προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τους, της εκπαίδευσής τους, της υγείας τους και των μέσων επιβίωσής τους, με αφετηρία τη συμμετοχή και τη χειραφέτησή τους,
- ενίσχυση της προσοχής των αναπτυσσόμενων χωρών και της ικανότητάς τους να σχεδιάζουν πολιτικές προς όφελος των νέων και των παιδιών,
- στήριξη συγκεκριμένων στρατηγικών και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων και προκλήσεων που θίγουν τους νέους και τα παιδιά, λαμβανομένων υπόψη κατά τον καλύτερο τρόπο των συμφερόντων τους σε όλες τις σχετικές δράσεις. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των παιδιών και των νέων,
- αξιοποίηση της θέσης της Κοινότητας ως του κύριου δωρητή δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας μεταξύ των διεθνών οργανισμών προκειμένου να προτρέψει τους πολυμερείς δωρητές να ασκούν πίεση για τη διαμόρφωση πολιτικών με στόχο την εξάλειψη των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας, ιδίως της επικίνδυνης εργασίας, προκειμένου να προωθηθεί η αποτελεσματική εξάλειψη κάθε μορφής παιδικής εργασίας, η καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών και άσκησης βίας κατά των παιδιών καθώς και η προβολή του ρόλου των παιδιών και των νέων ως αναπτυξιακών παραγόντων.

Άρθρο 13

Περιβάλλον και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένης της ενέργειας

1. Ο στόχος του θεματικού προγράμματος για το περιβάλλον και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων του νερού και της ενέργειας, είναι η ενσωμάτωση των απαιτήσεων της προστασίας του περιβάλλοντος στην κοινοτική διάσταση της ανάπτυξης και άλλων εξωτερικών πολιτικών καθώς και η συμβολή στην προβολή της περιβαλλοντικής και της ενεργειακής πολιτικής της Κοινότητας στο εξωτερικό, προς το κοινό συμφέρον της Κοινότητας και των χωρών και περιφερειακών εταίρων.

2. Για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 1 και σύμφωνα με το άρθρο 11, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εξής τομείς δραστηριότητας:

- α) ανάντη εργασίες για να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να επιτύχουν τους ΑΣΧ σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα με τη δημιουργία ικανοτήτων για περιβαλλοντική ολοκλήρωση στις αναπτυσσόμενες χώρες, τη στήριξη των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών αρχών και των συμβουλευτικών φορέων, την παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων και την αδελφοποίηση για ανταλλαγή εμπειριών και ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς αυτούς με σημαντικές χώρες,
- β) προώθηση της υλοποίησης κοινοτικών πρωτοβουλιών και δεσμεύσεων που συμφωνούνται σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο και/ή έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα μέσω της στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης, περιλαμβανομένων δραστηριοτήτων για την αντιμετώπιση των σημερινών και των μελλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος, τη βιοποικιλότητα, την απερίθωση, τα δάση, την υποβάθμιση του εδάφους, την παράνομη υλοτομία και τη διαχείριση των δασών, την αλιεία και τους ενάλιους πόρους, τη συμμόρφωση προς περιβαλλοντικά πρότυπα (για προϊόντα και διαδικασίες παραγωγής), την ορθή διαχείριση των χημικών προϊόντων και των αποβλήτων, την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση και τη μετανάστευση που σχετίζεται με το περιβάλλον· αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες για την προώθηση της καλής διακυβέρνησης των δασών και της καταπολέμησης της παράνομης υλοτομίας, ιδίως μέσω του FLEGT, και καινοτόμες δραστηριότητες για τη διατήρηση και τη βιώσιμη διαχείριση των δασών με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και των λαών που εξαρτώνται από τα δάση.

Όσον αφορά το νερό, το θεματικό πρόγραμμα θα επιδιώξει τη διαμόρφωση ενός πλαισίου για τη μακροπρόθεσμη προστασία των υδάτινων πόρων και την προώθηση της βιώσιμης χρήσης του νερού, μέσω της στήριξης του συντονισμού των σχετικών πολιτικών·

- γ) καλύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών στόχων μέσω της στήριξης μεθοδολογικών εργασιών που ενισχύουν τη διαδέσιμη περιβαλλοντική τεχνογνωσία προς διαμόρφωση πολιτικών, ολοκλήρωση και καινοτόμες δράσεις της Κοινότητας και προάγουν τη συνοχή,
- δ) ενίσχυση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και στήριξη της διαμόρφωσης διεθνών πολιτικών, μέσω της επιδίωξης συνοχής μεταξύ του περιβαλλοντικού και των άλλων πυλώνων της διεθνούς διαχείρισης της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλοντας στην περιφερειακή και τη διεθνή παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος, παρέχοντας πρόσθετη στήριξη στις Γραμματείες των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, προάγοντας ουσιαστικά μέτρα συμμόρφωσης και εφαρμογής των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ικανοτήτων, στήριζοντας διεθνείς οργανισμούς και

διαδικασίες, στήριζοντας την κοινωνία των πολιτών και τις ομάδες προβληματισμού, και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα των διεθνών διαπραγματεύσεων,

- ε) στήριξη βιώσιμων ενεργειακών επιλογών στις χώρες και περιφέρειες εταίρους, μέσω της ενσωμάτωσης της βιώσιμης ενέργειας στα αναπτυξιακά προγράμματα και στρατηγικές, της ανάπτυξης της θεσμικής στήριξης και της τεχνικής βοήθειας, της δημιουργίας ευνοϊκού νομοθετικού και διοικητικού πλαισίου για την προσέλκυση νέων επιχειρήσεων και επενδυτών στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, της ενίσχυσης του ρόλου της ενέργειας ως μέσου δημιουργίας εισοδήματος για τους φτωχούς, της προαγωγής καινοτόμων προσεγγίσεων χρηματοδότησης, και της ενθάρρυνσης της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ιδιωτικού τομέα στους προαναφερόμενους τομείς. Οι στρατηγικές δράσεις της Κοινότητας θα ενθαρρύνουν κυρίως τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και τη διαμόρφωση κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα της ενέργειας στις ενδιαφερόμενες χώρες και περιφέρειες και την αντικατάσταση ιδιαίτερα επιβλαβών πηγών ενέργειας από άλλες λιγότερο επιβλαβείς.

Άρθρο 14

Ο ρόλος των μη κρατικών φορέων και των τοπικών αρχών στην ανάπτυξη

1. Ο στόχος του θεματικού προγράμματος για τον ρόλο των μη κρατικών φορέων και των τοπικών αρχών στην ανάπτυξη είναι η συγχρηματοδότηση πρωτοβουλιών που προτείνονται ή αναλαμβάνονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές οργανώσεις της Κοινότητας και των χωρών εταίρων στον τομέα της ανάπτυξης. Το 85 % τουλάχιστον της χρηματοδότησης που προβλέπεται στο πλαίσιο του παρόντος θεματικού προγράμματος χορηγείται σε μη κρατικούς φορείς. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σύμφωνα με τον στόχο του παρόντος κανονισμού προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα των μη κρατικών φορέων και των τοπικών ρ κατά τη διαδικασία σχεδιασμού πολιτικών ώστε:

- α) να προαχθεί η χωρίς αποκλεισμούς και χειραφετημένη κοινωνία προκειμένου:
- i) να ευνοηθούν οι πληθυσμοί που δεν διαθέτουν πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες και πόρους και είναι αποκλεισμένοι από τις διαδικασίες σχεδιασμού πολιτικών,
- ii) να ενισχυθεί η ικανότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών της χωρών εταίρων, ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και την εφαρμογή στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας και τη βιώσιμη ανάπτυξη,
- iii) να διευκολυνθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων σε διάφορες καταστάσεις και να ενισχυθεί ο ρόλος των τοπικών αρχών στη διαδικασία αποκέντρωσης,

β) να αυξηθεί το επίπεδο ευαισθητοποίησης του ευρωπαϊού πολίτη όσον αφορά τα θέματα ανάπτυξης και να κινητοποιηθεί η ενεργός στήριξη της κοινής γνώμης της Κοινότητας και των υπό προσχώρηση χωρών για τις στρατηγικές μείωσης της φτώχειας και βιώσιμης ανάπτυξης των χωρών εταίρων, για δικαιότερες σχέσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, και να ενισχυθεί ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και των ενώσεων τοπικών αρχών στις διαδικασίες αυτές,

γ) να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη συνεργασία, να στηριχθούν συνέργειες και να διευκολυνθεί η διεξαγωγή διαρθρωμένου διαλόγου μεταξύ δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και ενώσεων τοπικών αρχών, εντός των οργανώσεων τους και με τα όργανα της Κοινότητας.

2. Για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 1 και σύμφωνα με το άρθρο 11, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εξής τομείς δραστηριότητας:

α) παρεμβάσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες και περιφέρειες οι οποίες

i) ενισχύουν τη συμμετοχική ανάπτυξη και τις συμμετοχικές διαδικασίες και τη σύμπραξη όλων των φορέων, ιδίως των ευάλωτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων,

ii) στηρίζουν διαδικασίες για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των ενδιαφερόμενων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,

iii) προάγουν τις διαδικασίες αμοιβαίας κατανόησης,

iv) διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις αναπτυξιακές διαδικασίες και ενισχύουν την ικανότητά τους να αναλαμβάνουν δράση,

β) ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά τα αναπτυξιακά θέματα και προαγωγή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην ΕΕ και τις υπό προσχώρηση χώρες, ώστε να θεμελιωθεί η αναπτυξιακή πολιτική στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, να κινητοποιηθεί μεγαλύτερη στήριξη του κοινού στην ΕΕ και τις υπό προσχώρηση χώρες για δράσεις κατά της φτώχειας και για δικαιότερες σχέσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση εντός της ΕΕ όσον αφορά τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι λαοί τους και να προαχθεί η κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης,

γ) συντονισμός και επικοινωνία μεταξύ δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και δικτύων τοπικών αρχών, εντός των οργανώσεών τους και μεταξύ διαφόρων τύπων φορέων που συμμετέχουν στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια δημόσια συζήτηση για την ανάπτυξη.

3. Η στήριξη προς τις τοπικές αρχές των χωρών εταίρων παρέχεται, κατά κανόνα, εντός του πλαισίου των εγγράφων στρατηγικής για τη συγκεκριμένη χώρα πλην των περιπτώσεων κατά τις οποίες τα έγγραφα αυτά δεν παρέχουν κατάλληλη στήριξη, ιδίως σε περι-

πτώσεις όπως δυσχερείς εταιρικές σχέσεις, ευάλωτα κράτη και μετα-συγκρουσιακές καταστάσεις.

Κατά την παροχή στήριξης προς τις τοπικές αρχές και τις ενώσεις τους λαμβάνεται υπόψη η ικανότητά τους να συνεισφέρουν στον υπολογισμό της κοινοτικής συγχρηματοδότησης.

Άρθρο 15

Επισιτιστική ασφάλεια

1. Ο στόχος του θεματικού προγράμματος για την επισιτιστική ασφάλεια είναι η βελτίωση της επισιτιστικής ασφάλειας υπέρ των φτωχότερων και των πλέον ευάλωτων πληθυσμών και η συμβολή στην επίτευξη του ΑΣΧ σχετικά με τη φτώχεια και την πείνα, μέσω σειράς δράσεων που εξασφαλίζουν γενική συνοχή, συμπληρωματικότητα και συνέχεια των κοινοτικών παρεμβάσεων, μεταξύ άλλων στον τομέα της μετάβασης από το στάδιο παροχής αρωγής στο στάδιο της ανάπτυξης.

2. Για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 1 και σύμφωνα με το άρθρο 11, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εξής τομείς δραστηριότητας:

α) συμβολή στην παροχή διεθνών δημόσιων αγαθών, ιδίως δε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη που ευνοούν τους φτωχούς και έχουν γνώμονα τη ζήτηση, καθώς και ανάπτυξη ικανοτήτων, επιστημονική και τεχνική συνεργασία και αδελφοποίηση Νότου-Νότου και Νότου-Βορρά,

β) στήριξη παγκόσμιων, ηπειρωτικών και περιφερειακών προγραμμάτων τα οποία, μεταξύ άλλων:

i) στηρίζουν την ενημέρωση και την έγκαιρη προειδοποίηση για την επισιτιστική ασφάλεια,

ii) στηρίζουν την επισιτιστική ασφάλεια σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η γεωργία, περιλαμβανομένων της εκπόνησης περιφερειακών γεωργικών πολιτικών και της πρόσβασης στη γη, του εμπορίου γεωργικών προϊόντων και της διαχείρισης των φυσικών πόρων,

iii) προάγουν, ενισχύουν και συμπληρώνουν βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εθνικές στρατηγικές για την επισιτιστική ασφάλεια και τη μείωση της φτώχειας, και

iv) στηρίζουν τη δικτύωση εμπειρογνομόνων πολιτικής και μη κρατικών φορέων για την προώθηση του παγκόσμιου προγράμματος επισιτιστικής βοήθειας,

γ) προβολή και προώθηση του προγράμματος επισιτιστικής ασφάλειας. Η Κοινότητα εξακολουθεί να θίγει τα κύρια ζητήματα επισιτιστικής ασφάλειας κατά τις διεθνείς συζητήσεις, και προάγει την εναρμόνιση, τη συνοχή και την ευθυγράμμιση των πολιτικών και των τρόπων χορήγησης της βοήθειας των αναπτυξιακών εταίρων και των δωρητών. Ειδικότερα, θα πρέπει να ενισχυθεί η στήριξη του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά θέματα επισιτιστικής ασφάλειας,

- δ) ανάλυση δράσης για την αντιμετώπιση της επισιτιστικής ανασφάλειας σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετάβασης ή αστάθειας των κρατών, διαδραματίζοντας κεντρικό ρόλο για τη διασύνδεση της αρωγής, της αποκατάστασης και της ανάπτυξης. Το θεματικό αυτό πρόγραμμα:
- i) στηρίζει παρεμβάσεις για την προστασία, τη διατήρηση και την αποκατάσταση παραγωγικών και κοινωνικών αγαθών που έχουν ζωτική σημασία για την επισιτιστική ασφάλεια, προκειμένου να διευκολυνθούν η οικονομική ολοκλήρωση και η μακροπρόθεσμη αποκατάσταση, και
  - ii) στηρίζει την πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων, προκειμένου να αντιμετωπισθεί ο ευάλωτος χαρακτήρας σε περίπτωση κρίσης και να ενισχυθεί η αντοχή των πληθυσμών,
- ε) ανάπτυξη καινοτόμων πολιτικών, στρατηγικών και προσεγγίσεων επισιτιστικής ασφάλειας, και ενίσχυση των δυνατοτήτων για την αναπαραγωγή τους και τη διάδοσή τους μεταξύ Νότου-Νότου. Οι τομείς παρέμβασης μπορούν να περιλαμβάνουν τη γεωργία, περιλαμβανομένων της μεταρρύθμισης της εγγείου ιδιοκτησίας και της πολιτικής για τη γη, τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την πρόσβαση σε αυτούς, την επισιτιστική ασφάλεια σε σχέση με την αγροτική και την τοπική ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της υποδομής, τη διατροφή, τη δημογραφία και το εργατικό δυναμικό, τη μετανάστευση, την υγεία και την εκπαίδευση. Εξασφαλίζεται η συνέπεια και η συμπληρωματικότητα με άλλα κοινοτικά προγράμματα στους τομείς αυτούς.

Άρθρο 16

Μετανάστευση και άσυλο

1. Ο στόχος του θεματικού προγράμματος για τη συνεργασία με τρίτες χώρες στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου είναι η στήριξη των προσπαθειών τους να εξασφαλίσουν καλύτερη διαχείριση όλων των διαστάσεων των μεταναστευτικών ρευμάτων. Μολονότι το αντικείμενο του θεματικού προγράμματος είναι κυρίως η μετανάστευση προς την Κοινότητα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα μεταναστευτικά ρεύματα Νότου-Νότου.

2. Για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 1 και σύμφωνα με το άρθρο 11, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εξής τομείς δραστηριότητας:

- α) στήριξη των δεσμών μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξη, ιδίως ενθαρρύνοντας τις διασπορές να συμβάλουν στην ανάπτυξη της χώρας καταγωγής του και καθιστώντας ελκυστικότερη την επιστροφή των μεταναστών, περιορισμός της διαρροής εγκεφάλων και προαγωγή της κινητικότητας των προσοντούχων μεταναστών, διευκόλυνση της μεταφοράς κεφαλαίων των μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους, στήριξη της εθελοντικής επιστροφής και της επανένταξης των μεταναστών και δημιουργία ικανοτήτων για τη διαχείριση της μετανάστευσης, στήριξη των προσπαθειών για τη δημιουργία ικανοτήτων ώστε να βοηθηθούν οι χώρες να εκπονήσουν φιλοαναπτυξιακές πολιτικές μετανάστευσης και να αναπτύξουν την ικανότητά τους για την από κοινού διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων,
- β) προαγωγή της αποτελεσματικής διαχείρισης της μετανάστευσης του εργατικού δυναμικού, ιδίως παρέχοντας πληροφορίες όσον

αφορά τη νόμιμη μετανάστευση και τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών της Κοινότητας, την ενημέρωση όσον αφορά τις ευκαιρίες μετανάστευσης του εργατικού δυναμικού και τις ανάγκες των κρατών μελών και όσον αφορά τα προσόντα των υποψήφιων μεταναστών τρίτων χωρών, στήριξη της κατάρτισης πριν την αναχώρηση για τους υποψήφιους νόμιμους μετανάστες, και ενθάρρυνση του καθορισμού και της εφαρμογής νομοθετικών πλαισίων για τους μετανάστες εργαζόμενους στις τρίτες χώρες,

γ) καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και διευκόλυνση της επανεισοχής των λαθρομεταναστών, μεταξύ άλλων μεταξύ τρίτων χωρών, ιδίως δε καταπολέμηση της λαθραίας μεταφοράς και της εμπορίας ανθρώπων, προκειμένου να αποθαρρυνθεί η λαθρομετανάστευση και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους σχετικούς κινδύνους, βελτίωση των ικανοτήτων στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων, των θεωρήσεων και των διαβατηρίων, περιλαμβανομένων της ασφάλειας των εγγράφων, της εισαγωγής βιομετρικών στοιχείων και της ανίχνευσης πλαστών εγγράφων, αποτελεσματική εφαρμογή των συμφωνιών επανεισοχής που συνάπτονται με την Κοινότητα και των υποχρεώσεων που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, και υποβοήθηση των τρίτων χωρών για τη διαχείριση της λαθρομετανάστευσης και το συντονισμό των πολιτικών τους,

δ) προστασία των μεταναστών, περιλαμβανομένων των πλέον ευάλωτων, όπως οι γυναίκες και τα παιδιά, από την εκμετάλλευση και τον αποκλεισμό με τη λήψη μέτρων όπως η ενίσχυση της νομοθεσίας των τρίτων χωρών στον τομέα της μετανάστευσης, η στήριξη της ένταξης και της μη άσκησης διακρίσεων καθώς και μέτρων για την προστασία των μεταναστών από το ρατσισμό και την ξενοφοβία καθώς και η πρόληψη και η καταπολέμηση τόσο της λαθραίας μεταφοράς και εμπορίας ανθρώπων όσο και κάθε μορφής δουλείας,

ε) προαγωγή του ασύλου και της διεθνούς προστασίας, μεταξύ άλλων μέσω περιφερειακών προγραμμάτων προστασίας, ιδίως με την ενίσχυση των διεθνών ικανοτήτων, στήριξη της εγγραφής των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στα σχετικά μητρώα, προαγωγή διεθνών προτύπων και μέσων για την προστασία των προσφύγων, στήριξη της βελτίωσης των συνθηκών υποδοχής και της τοπικής επανεγκατάστασης και αναζήτησης βιώσιμων λύσεων.

Άρθρο 17

Χώρες ΑΚΕ του Πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη

1. Οι χώρες ΑΚΕ του Πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη που παρατίθενται στο Παράρτημα III και θίγονται από την κοινοτική μεταρρύθμιση του τομέα της ζάχαρης επωφελούνται από πρόγραμμα συνοδευτικών μέτρων. Η κοινοτική βοήθεια προς τις χώρες αυτές αποσκοπεί στην στήριξη της διαδικασίας προσαρμογής τους, καθότι αντιμετωπίζουν νέες συνθήκες στην αγορά ζάχαρης λόγω της μεταρρύθμισης της κοινής οργάνωσης αγοράς για τη ζάχαρη. Η κοινοτική βοήθεια λαμβάνει υπόψη τις στρατηγικές προσαρμογής των χωρών αυτών και αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στους εξής τομείς συνεργασίας:

- α) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της ζάχαρης και του ζαχαροκάλαμου, εφόσον πρόκειται για βιώσιμη διαδικασία, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών στην αλυσίδα,
- β) προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης των τομέων που εξαρτώνται από τη ζάχαρη,
- γ) αντιμετώπιση των ευρύτερων επιπτώσεων της διαδικασίας προσαρμογής, που ενδεχομένως συνδέονται με αυτήν, αλλά δεν περιορίζονται σ' αυτήν, στην απασχόληση και τις κοινωνικές υπηρεσίες, τη χρήση των γαιών και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, τον τομέα της ενέργειας, της έρευνας και της καινοτομίας και την μακροοικονομική σταθερότητα.

2. Εντός των ορίων του ποσού που παρατίθεται στο Παράρτημα IV, η Επιτροπή καθορίζει το ανώτατο διαθέσιμο ποσό για κάθε χώρα που έχει υπογράψει το Πρωτόκολλο για τη ζάχαρη προς χρηματοδότηση των δράσεων της παραγράφου 1 βάσει των αναγκών κάθε χώρας, ιδίως λόγω του αντικτύπου της μεταρρύθμισης του τομέα της ζάχαρης στη συγκεκριμένη χώρα και της σημασίας του τομέα της ζάχαρης για την οικονομία. Η εφαρμογή των κριτηρίων κατανομής βασίζεται στα δεδομένα των περιόδων εμπορίας πριν από το 2004.

Περαιτέρω οδηγίες σχετικά με την κατανομή του συνολικού ποσού μεταξύ των δικαιούχων καθορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 35, παράγραφος 2.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Άρθρο 18

Γενικό πλαίσιο προγραμματισμού και κατανομής κεφαλαίων

1. Όσον αφορά τα γεωγραφικά προγράμματα, η Επιτροπή καταρτίζει έγγραφο στρατηγικής και πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για κάθε χώρα ή περιφέρεια εταίρο, σύμφωνα με το άρθρο 19 και εγκρίνει ετήσιο πρόγραμμα δράσης για κάθε χώρα ή περιφέρεια εταίρο, σύμφωνα με το άρθρο 22.

Όσον αφορά τα θεματικά προγράμματα, η Επιτροπή καταρτίζει έγγραφα θεματικής στρατηγικής, σύμφωνα με το άρθρο 20, και εγκρίνει προγράμματα δράσης, σύμφωνα με το άρθρο 22.

Σε εξαιρετικές περιστάσεις, η κοινοτική στήριξη μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή ειδικών μέτρων που δεν προβλέπονται στα έγγραφα στρατηγικής ούτε στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα, σύμφωνα με το άρθρο 23.

2. Η Επιτροπή καθορίζει τις πολυετείς ενδεικτικές κατανομές στο πλαίσιο κάθε γεωγραφικού προγράμματος, χρησιμοποιώντας τυποποιημένα, αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια κατανομής πόρων, βασισμένη στις ανάγκες και τις επιδόσεις της ενδιαφερόμενης χώρας ή περιφέρειας εταίρου και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες

δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι χώρες ή περιφέρειες που βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης ή σύγκρουσης ή κινδυνεύουν από καταστροφές καθώς και την ιδιαιτερότητα των διαφόρων προγραμμάτων.

Τα κριτήρια αναγκών περιλαμβάνουν τον πληθυσμό, το κατά κεφαλήν εισόδημα και την έκταση της φτώχειας, την εισοδηματική κατανομή και το επίπεδο κοινωνικής ανάπτυξης. Τα κριτήρια επιδόσεων περιλαμβάνουν την πολιτική, την οικονομική και την κοινωνική πρόοδο, την πρόοδο όσον αφορά τη χρηστή διακυβέρνηση και την αποτελεσματική χρήση της βοήθειας, ιδίως δε τον τρόπο με τον οποίο μια χώρα χρησιμοποιεί σπάνιους πόρους για την ανάπτυξη, αρχίζοντας από τους δικούς της πόρους.

3. Η Επιτροπή μπορεί να προβλέψει ειδικό χρηματοδοτικό πλαίσιο για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εξόχως απόκεντρων περιφερειών της ΕΕ και των όμορων χωρών και περιφερειών εταίρων.

Άρθρο 19

Έγγραφα γεωγραφικής στρατηγικής και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

1. Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή των εγγράφων στρατηγικής, εφαρμόζονται αρχές αποδοτικότητας της βοήθειας: εθνική οικειοποίηση, εταιρική σχέση, συντονισμός, εναρμόιση, ευθυγράμμιση προς τα συστήματα της αποδέκτριας χώρας ή περιφέρειας και προσανατολισμός με βάση τα αποτελέσματα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφο 5 έως 8, του παρόντος κανονισμού.

2. Τα έγγραφα στρατηγικής καλύπτουν χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού, αποσκοπούν δε στην παροχή συνεκτικού πλαισίου για τη συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και της ενδιαφερόμενης χώρας ή περιφέρειας εταίρου, σύμφωνα με το γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές και τις απαιτήσεις πολιτικής του παρόντος κανονισμού, καθώς και με το Παράρτημα IV. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα βασίζονται στα έγγραφα στρατηγικής.

Τα έγγραφα στρατηγικής υπόκεινται σε ενδιάμεση ή, εφόσον απαιτείται, σε ad hoc επανεξέταση με την εφαρμογή, κατά περίπτωση, των διαδικασιών και των αρχών που καθορίζονται με τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που συνάπτονται με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους.

3. Τα έγγραφα στρατηγικής καταρτίζονται, κατ' αρχήν, βάσει διαλόγου με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής οικειοποίηση της διαδικασίας από την ενδιαφερόμενη χώρα ή περιφέρεια και να ενθαρρύνεται η στήριξη των εθνικών αναπτυξιακών στρατηγικών, ιδίως των στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας.

4. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καταρτίζονται με βάση τα έγγραφα στρατηγικής για κάθε χώρα και περιφέρεια εταίρο. Στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν, τα προγράμματα αυτά αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας με τη χώρα ή περιφέρεια εταίρο.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για κοινοτική χρηματοδότηση, τους συγκεκριμένους στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τους δείκτες επιδόσεων.

Τα προγράμματα καθορίζουν επίσης την ενδεικτική δημοσιονομική κατανομή, τόσο συνολικά όσο και ανά τομέα προτεραιότητας, ενδεχομένως υπό μορφή ψαλίδας. Η κατανομή αυτή είναι σύμφωνη με τις ενδεικτικές κατανομές του Παραρτήματος IV.

Τα προγράμματα προσαρμόζονται, εφόσον απαιτείται, ανάλογα με τυχόν ενδιάμεσες ή ad hoc επανεξετάσεις των εγγράφων στρατηγικής.

Ύστερα από τις επανεξετάσεις, η πολυετής ενδεικτική κατανομή μπορεί να προσαρμόζεται προς τα άνω ή προς τα κάτω, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες ανάγκες που υπαγορεύονται, για παράδειγμα, από καταστάσεις που έπονται των κρίσεων ή από εξαιρετικές ή μη ικανοποιητικές επιδόσεις.

5. Σε περιστάσεις όπως κρίσεις, μετασυγκρουσιακές καταστάσεις ή απειλές κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, μπορεί να χρησιμοποιείται ειδική διαδικασία έκτακτης ανάγκης για την ad hoc επανεξέταση της στρατηγικής για τη συνεργασία με τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια. Κατά την επανεξέταση αυτή μπορεί να προτείνεται στρατηγική για τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια ώστε να προωθηθεί η μετάβαση προς τη μακροχρόνια ανάπτυξη και συνεργασία.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 6, η στρατηγική αυτή διασφαλίζει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι σύμφωνα προς τα μέτρα που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση δυνάμει άλλων κοινοτικών μέσων, ιδίως δε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ 1717/2006 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96, και δεν επικαλύπτουν τα μέσα αυτά. Όταν χώρες εταίροι ή ομάδες χωρών εταίρων εμπλέκονται ευθέως σε κατάσταση κρίσης ή πλήττονται από κατάσταση κρίσης ή εξέρχονται από κρίση, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο μεγαλύτερο συντονισμό μεταξύ αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης ώστε να διασφαλίζεται η μετάβασή τους από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στη φάση ανάπτυξης: τα προγράμματα για χώρες και περιφέρειες που πλήττονται τακτικά από φυσικές καταστροφές προβλέπουν ετοιμότητα για την αντιμετώπιση και την πρόληψη των καταστροφών και τη διαχείριση των επιπτώσεων των εν λόγω καταστροφών.

7. Προκειμένου να στηριχθεί η περιφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή, κατά την έγκριση ετήσιων προγραμμάτων δράσης του τύπου που προβλέπεται στο άρθρο 22 ή ειδικών μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 23 για μέτρα συνεργασίας βάσει του παρόντος κεφαλαίου, μπορεί να αποφασίζει ότι σχέδια ή προγράμματα περιφερειακού ή διασυνοριακού χαρακτήρα τα οποία εκτελούνται

με χώρες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα V είναι επιλέξιμα, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να προβλέπεται στα έγγραφα στρατηγικής και στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα του παρόντος άρθρου και του άρθρου 20.

8. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους καθώς και με άλλους δωρητές και αναπτυξιακούς φορείς, περιλαμβανομένων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, σε πρώιμο στάδιο του προγραμματισμού, προκειμένου να προάγεται η συμπληρωματικότητα μεταξύ των δραστηριοτήτων συνεργασίας τους.

Άρθρο 20

Έγγραφα στρατηγικής για θεματικά προγράμματα

1. Τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής καλύπτουν περίοδο που δεν υπερβαίνει την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού. Τα έγγραφα αυτά εκθέτουν τη στρατηγική της Κοινότητας για το συγκεκριμένο θέμα, τις κοινοτικές προτεραιότητες, τη διεθνή κατάσταση και τις δραστηριότητες των κυριότερων εταίρων. Τα έγγραφα συνάδουν με τον γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους, τις αρχές και τις απαιτήσεις πολιτικής του παρόντος κανονισμού καθώς και με το Παράρτημά του IV.

Τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για κοινοτική χρηματοδότηση, τους συγκεκριμένους στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τους δείκτες επιδόσεων.

Τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής καθορίζουν επίσης την ενδεικτική δημοσιονομική κατανομή, τόσο συνολικά όσο και ανά τομέα προτεραιότητας, ενδεχομένως υπό μορφή ψαλίδας.

Τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής υπόκεινται σε ενδιάμεση ή, ενδεχομένως, σε ad hoc επανεξέταση.

2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους καθώς και με άλλους δωρητές και αναπτυξιακούς φορείς, περιλαμβανομένων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, σε πρώιμο στάδιο του προγραμματισμού, προκειμένου να προάγεται η συμπληρωματικότητα μεταξύ των δραστηριοτήτων συνεργασίας τους.

3. Για τη συμμετοχή σε συνολικές δραστηριότητες, καθορίζονται οι πόροι και οι προτεραιότητες δράσης.

Άρθρο 21

Έγκριση εγγράφων στρατηγικής και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

Τα έγγραφα στρατηγικής και τα ΠΕΠ των άρθρων 19 και 20 καθώς και η τυχόν επανεξέτασή τους κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, και το άρθρο 20, παράγραφος 1, καθώς και τα συνοδευτικά μέτρα περί των οποίων το άρθρο 17, εγκρίνονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία διαχείρισης του άρθρου 35, παράγραφος 2.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 22

Έγκριση των ετήσιων προγραμμάτων δράσης

1. Η Επιτροπή εγκρίνει ετήσια προγράμματα δράσης με βάση τα έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα των άρθρων 19 και 20.

Κατ' εξαίρεση, ιδίως στις περιπτώσεις που ένα πρόγραμμα δράσης δεν έχει ακόμη εγκριθεί, η Επιτροπή μπορεί, με βάση τα έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στα άρθρα 19 και 20, να εγκρίνει μέτρα που δεν προβλέπονται στα ετήσια προγράμματα δράσης, σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες και διαδικασίες όπως και για τα προγράμματα δράσης.

2. Τα ετήσια προγράμματα δράσης καθορίζουν τους επιδιωκόμενους στόχους, τους τομείς παρέμβασης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις διαδικασίες διαχείρισης καθώς και το συνολικό ποσό της προβλεπόμενης χρηματοδότησης. Περιέχουν περιγραφή των προς χρηματοδότηση ενεργειών, ένδειξη του ποσού που χορηγείται για κάθε ενέργεια και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους. Οι στόχοι είναι μετρήσιμοι, με χρονικά δεσμευτικά σημεία αναφοράς.

3. Τα ετήσια προγράμματα δράσης εγκρίνονται από την Επιτροπή με τη διαχειριστική διαδικασία του άρθρου 35, παράγραφος 2.

4. Διενεργείται κατάλληλος περιβαλλοντικός έλεγχος σε επίπεδο σχεδίου, περιλαμβανομένης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) για τα περιβαλλοντικώς ευαίσθητα σχέδια, ιδίως όσον αφορά τις σημαντικές νέες υποδομές. Εφόσον απαιτείται, κατά την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων χρησιμοποιούνται στρατηγικές περιβαλλοντικές αξιολογήσεις (ΣΠΑ). Εξασφαλίζονται η συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων στις περιβαλλοντικές αξιολογήσεις και η πρόσβαση του κοινού στα αποτελέσματα.

Άρθρο 23

Έγκριση ειδικών μέτρων που δεν προβλέπονται με τα έγγραφα στρατηγικής ούτε με τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

1. Σε περίπτωση απρόβλεπτων και δεόντως αιτιολογημένων αναγκών ή περιστάσεων οι οποίες σχετίζονται με φυσικές καταστροφές, εμφύλιο πόλεμο ή κρίσεις και οι οποίες δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96, η Επιτροπή εγκρίνει ειδικά μέτρα που δεν προβλέπονται στα έγγραφα στρατηγικής ούτε στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα (εφεξής: «ειδικά μέτρα»).

Τα ειδικά μέτρα μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση μέτρων που σκοπό έχουν να διευκολύνουν τη μετάβαση από τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης στις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που

σκοπό έχουν να προετοιμάσουν τους πληθυσμούς για την καλύτερη αντιμετώπιση επαναλαμβανόμενων κρίσεων.

2. Τα ειδικά μέτρα καθορίζουν τους επιδιωκόμενους στόχους, τους τομείς παρέμβασης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις διαδικασίες διαχείρισης καθώς και το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης. Περιέχουν περιγραφή των προς χρηματοδότηση ενεργειών, ένδειξη του ποσού που χορηγείται για κάθε ενέργεια και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους. Περιλαμβάνουν προσδιορισμό του τύπου των δεικτών επιδόσεων που θα πρέπει να παρακολουθούνται κατά την εφαρμογή των ειδικών μέτρων.

3. Όταν το κόστος των μέτρων αυτών υπερβαίνει τα 10 000 000 EUR, η Επιτροπή τα εγκρίνει με τη διαχειριστική διαδικασία του άρθρου 35, παράγραφος 2. Για τα ειδικά μέτρα των οποίων το κόστος είναι χαμηλότερο των 10 000 000 EUR, η Επιτροπή κοινοποιεί τα μέτρα στα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς ενημέρωση εντός ενός μηνός από την έκδοσή της απόφασής της.

4. Η διαδικασία του άρθρου 35, παράγραφος 2, δεν χρειάζεται να χρησιμοποιείται για τροποποιήσεις των ειδικών μέτρων, όπως οι τεχνικές προσαρμογές, η παράταση της περιόδου εφαρμογής, η ανακατανομή των πιστώσεων στο πλαίσιο του προβλεπόμενου προϋπολογισμού, η αύξηση ή η μείωση του προϋπολογισμού κατά ποσό χαμηλότερο από το 20 % του αρχικού προϋπολογισμού, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές δεν θίγουν τους αρχικούς στόχους που καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής. Τυχόν σχετικές τεχνικές προσαρμογές κοινοποιούνται εντός ενός μηνός στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη.

Άρθρο 24

Επιλεξιμότητα

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 31, είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, για την υλοποίηση των ετήσιων προγραμμάτων δράσης του άρθρου 22 ή των ειδικών μέτρων του άρθρου 23, μεταξύ άλλων:

- α) οι χώρες και περιφέρειες εταίροι καθώς και τα όργανά τους,
- β) οι αποκεντρωμένοι φορείς των χωρών εταίρων, όπως οι δήμοι, οι επαρχίες, οι νομοί και οι περιφέρειες,
- γ) οι κοινοί φορείς που δημιουργούνται από τις χώρες και περιφέρειες εταίρους και από την Κοινότητα,
- δ) οι διεθνείς οργανισμοί, μεταξύ άλλων, οι περιφερειακοί οργανισμοί, οι οργανώσεις, υπηρεσίες ή αποστολές των Ηνωμένων Εθνών, τα διεθνή και περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι τράπεζες ανάπτυξης, εφόσον συμβάλλουν στους στόχους του παρόντος κανονισμού,
- ε) τα θεσμικά όργανα και οι φορείς της Κοινότητας, αλλά μόνον στο πλαίσιο της εκτέλεσης των μέτρων στήριξης του άρθρου 26,
- στ) οι οργανισμοί της ΕΕ,

ζ) οι ακόλουθες οντότητες και φορείς των κρατών μελών, των χωρών και περιφερειών εταίρων και οποιασδήποτε άλλης τρίτης χώρας που πληροί τους κανόνες πρόσβασης στην εξωτερική κοινοτική βοήθεια του άρθρου 31, εφόσον συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού:

- (i) οι δημόσιοι φορείς και οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι τοπικές αρχές και κοινοπραξίες ή οι αντιπροσωπευτικές ενώσεις τους,
- (ii) οι εταιρίες, οι επιχειρήσεις και άλλοι ιδιωτικοί οργανισμοί και οικονομικοί φορείς,
- (iii) τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χορηγούν, προωθούν και χρηματοδοτούν ιδιωτικές επενδύσεις στις χώρες και περιφέρειες εταίρους,
- (iv) οι μη κρατικοί φορείς, όπως ορίζονται με την παράγραφο 2,
- (v) τα φυσικά πρόσωπα.

2. Οι μη κρατικοί και μη κερδοσκοπικοί φορείς που είναι επιλέξιμοι για χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, οι οποίοι είναι δε ανεξάρτητοι και υπόλογοι, είναι, ιδίως, οι εξής: οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν αυτόχθονες πληθυσμούς, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν εθνικές ή/και εθνοτικές μειονότητες, οι τοπικές επαγγελματικές ομάδες και οι τοπικές ομάδες πολιτών, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες, οι οργανώσεις που αγωνίζονται κατά της δωροδοκίας και της απάτης και προάγουν τη χρηστή διακυβέρνηση, οι οργανώσεις που υπερασπίζονται τα ατομικά δικαιώματα και οι οργανώσεις που μάχονται κατά των διακρίσεων, οι τοπικές οργανώσεις (περιλαμβανόμενων των δικτύων) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αποκεντρωμένης περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, οι οργανώσεις καταναλωτών, οι οργανώσεις γυναικών και νέων, οι εκπαιδευτικοί, πολιτιστικοί, ερευνητικοί και επιστημονικοί οργανισμοί, τα πανεπιστήμια, οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές οργανώσεις και κοινότητες, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθώς και όλες οι μη κυβερνητικές ενώσεις και τα ανεξάρτητα ιδρύματα, περιλαμβανομένων των ανεξάρτητων πολιτικών ιδρυμάτων, που μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 25

Μορφές χρηματοδότησης

1. Η κοινοτική χρηματοδότηση μπορεί να λαμβάνει τις εξής μορφές:

- α) έργα και προγράμματα,
- β) δημοσιονομική στήριξη, όταν η διαχείριση των δημόσιων δαπανών της χώρας εταίρου είναι αρκετά διαφανής, αξιόπιστη και αποτελεσματική και όταν η χώρα εταίρος έχει εκπονήσει ορθώς διατυπωμένες τομεακές ή μακροοικονομικές πολιτικές που έχουν εκτιμηθεί θετικά από τους κυριότερους δωρητές της, περιλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, των διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί μονίμως προσέγγιση που βασίζεται σε δείκτες αποτελεσμάτων και επιδόσεων και καθορίζει σαφώς και παρακολουθεί τις

σχετικές προϋποθέσεις, στηρίζει δε τις προσπάθειες των χωρών εταίρων για την ανάπτυξη κοινοβουλευτικού ελέγχου και ικανοτήτων λογιστικού ελέγχου και για την αύξηση της διαφάνειας και της πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες. Η εκταμίευση της δημοσιονομικής στήριξης εξαρτάται από την ικανοποιητική πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων από άποψη αντικτύπου και αποτελεσμάτων,

- γ) τομεακή στήριξη,
- δ) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τομεακά και γενικά προγράμματα στήριξης των εισαγωγών, τα οποία μπορούν να λάβουν τη μορφή:
  - (i) τομεακών προγραμμάτων εισαγωγών σε είδος,
  - (ii) τομεακών προγραμμάτων εισαγωγών προς προσπορισμό συναλλάγματος για τη χρηματοδότηση των τομεακών εισαγωγών, ή
  - (iii) γενικών προγραμμάτων εισαγωγών προς προσπορισμό συναλλάγματος για τη χρηματοδότηση των γενικών εισαγωγών που αφορούν ευρύ φάσμα προϊόντων,
- ε) κεφάλαια που διατίθενται στην ΕΤΕπ ή σε άλλους ενδιάμεσους χρηματοδότες με βάση προγράμματα της Επιτροπής για τη χορήγηση δανείων (ιδίως για τη στήριξη των επενδύσεων στον ιδιωτικό τομέα και την ανάπτυξη του τομέα αυτού), επιχειρηματικών κεφαλαίων (υπό μορφή δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή υπό αίρεση δανείων) ή άλλων προσωρινών μειωηφικών συμμετοχών στο εταιρικό κεφάλαιο καθώς και συνεισφορών σε ταμεία εγγυήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 32, στο βαθμό που ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος για την Κοινότητα περιορίζεται στα κεφάλαια αυτά,
- στ) επιδοτήσεις επιτοκίων, ιδίως για τα δάνεια στον τομέα του περιβάλλοντος,
- ζ) ελάφρυνση του χρέους, δυνάμει διεθνώς συμφωνημένων προγραμμάτων ελάφρυνσης του χρέους,
- η) επιχορηγήσεις για τη χρηματοδότηση έργων που υποβάλλουν οι οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχεία β), γ), δ), στ) και ζ), σημεία (i) και (v),
- θ) επιχορηγήσεις για τη χρηματοδότηση του κόστους λειτουργίας των οντοτήτων του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχεία β), γ), δ), στ) και ζ), σημεία (i), (iii) και (iv),
  - ι) χρηματοδότηση προγραμμάτων αδελφοποίησης μεταξύ, αφενός μεν, δημόσιων οργάνων, τοπικών αρχών, εθνικών δημόσιων φορέων και οντοτήτων ιδιωτικού δικαίου στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιων υπηρεσιών των κρατών μελών, αφετέρου δε, εκείνων μιας χώρας ή περιφέρειας εταίρου,
  - ια) συνεισφορές σε διεθνή ταμεία, ιδίως στα ταμεία που διαχειρίζονται διεθνείς ή περιφερειακοί οργανισμοί,
  - ιβ) συνεισφορές σε εθνικά ταμεία που έχουν συσταθεί από χώρες και περιφέρειες εταίρους για την προσέλκυση κοινής χρηματοδότησης από διάφορους δωρητές, ή συνεισφορές σε ταμεία που έχουν συσταθεί από έναν ή περισσότερους δωρητές με σκοπό την από κοινού υλοποίηση έργων,

- ιγ) επενδύσεις κεφαλαίου σε διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και σε τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης,
- ιδ) ανθρώπινο δυναμικό και υλικοί πόροι που απαιτούνται για την ουσιαστική διαχείριση και εποπτεία έργων και προγραμμάτων από χώρες και περιφέρειες εταίρους.
2. Η κοινοτική βοήθεια δεν χρησιμοποιείται για την καταβολή φόρων, δασμών ή επιβαρύνσεων στις δικαιούχους χώρες.

Άρθρο 26

Μέτρα στήριξης

1. Η κοινοτική χρηματοδότηση μπορεί να καλύπτει δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, εποπτείας, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης που είναι άμεσα αναγκαίες για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και για την επίτευξη των στόχων του, δηλ. μελέτες, συνεδριάσεις, δραστηριότητες πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης, κατάρτισης και δημοσίευσης, δαπάνες που συνδέονται με δίκτυα υπολογιστών για την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη διοικητικής και τεχνικής βοήθειας που απαιτείται για τη διαχείριση του προγράμματος. Καλύπτει επίσης τις δαπάνες των αντιπροσωπειών της Επιτροπής για τη διοικητική στήριξη που απαιτείται για τη διαχείριση ενεργειών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

2. Τα εν λόγω μέτρα στήριξης δεν καλύπτονται αναγκαστικά από τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα και, επομένως, είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται εκτός του πλαισίου των εγγράφων στρατηγικής και των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά μπορούν επίσης να χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων.

Η Επιτροπή εγκρίνει μέτρα στήριξης που δεν καλύπτονται από τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφοι 3 και 4.

Άρθρο 27

Συγχρηματοδότηση

1. Τα μέτρα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση, μεταξύ άλλων από:
- α) τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές τους, ιδίως δε τους δημόσιους φορείς τους και τους φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα τους,
- β) άλλες δωρητρίες χώρες, ιδίως δε τους δημόσιους φορείς τους και τους φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα τους,
- γ) διεθνείς οργανισμούς, περιλαμβανομένων των περιφερειακών οργανισμών, ιδίως δε διεθνή και περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,
- δ) εταιρίες, επιχειρήσεις, άλλους ιδιωτικούς οργανισμούς και οικονομικούς παράγοντες, και άλλους μη κρατικούς φορείς,

- ε) τις χρηματοδοτούμενες χώρες και περιφέρειες εταίρους.

2. Σε περίπτωση παράλληλης συγχρηματοδότησης, το έργο ή το πρόγραμμα υποδιαιρείται σε διάφορα ευκόλως προσδιοριζόμενα τμήματα, καθένα από τα οποία χρηματοδοτείται από τους διάφορους εταίρους που εξασφαλίζουν τη συγχρηματοδότηση, κατά τρόπο ώστε να μπορεί πάντα να προσδιορίζεται ο τελικός προορισμός της χρηματοδότησης.

Σε περίπτωση κοινής συγχρηματοδότησης, το συνολικό κόστος του έργου ή του προγράμματος κατανέμεται μεταξύ των εταίρων που εξασφαλίζουν τη συγχρηματοδότηση, οι δε πόροι συγκεντρώνονται κατά τρόπο ώστε δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί η πηγή χρηματοδότησης μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας στο πλαίσιο του έργου ή του προγράμματος.

3. Σε περίπτωση κοινής συγχρηματοδότησης, για την εφαρμογή κοινών μέτρων, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει και να διαχειρίζεται κεφάλαια για λογαριασμό των φορέων που παρατίθενται στην παράγραφο 1, στοιχεία α), β) και γ). Τα κεφάλαια αυτά εξομοιώνονται με έσοδα για ειδικό προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

Άρθρο 28

Διαδικασίες διαχείρισης

1. Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και τυχόν αναθεωρήσεις του.

2. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης και σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει την άσκηση δημόσιας εξουσίας, ιδίως δε εκτέλεσης του προϋπολογισμού, στους φορείς του άρθρου 54, παράγραφος 2, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

3. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει να καταφύγει σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων ή επιχορηγήσεων της δικαιούχου χώρας ή περιφέρειας εταίρου, αφού εξακριβώσει ότι τηρούνται τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και υπό την προϋπόθεση ότι:

- οι διαδικασίες της δικαιούχου χώρας ή περιφέρειας εταίρου πληρούν της αρχές της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας και εμποδίζουν οιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων,
- η δικαιούχος χώρα ή περιφέρεια εταίρος αναλαμβάνει να ελέγχει τακτικά την ορθή εκτέλεση των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη των παρατυπιών και της απάτης και να κινεί, εφόσον απαιτείται, ποινικές δίωξεις για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων κεφαλαίων.

Άρθρο 29

Άρθρο 31

Δημοσιονομικές δεσμεύσεις

1. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις πραγματοποιούνται με βάση τις αποφάσεις που λαμβάνει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 1, το άρθρο 23, παράγραφος 1, και το άρθρο 26, παράγραφος 1.

2. Η κοινοτική χρηματοδότηση μπορεί να λαμβάνει, μεταξύ άλλων, μία από τις ακόλουθες νομικές μορφές:

- συμφωνίες χρηματοδότησης,
- συμφωνίες επιχορηγήσεων,
- δημόσιες συμβάσεις,
- συμβάσεις εργασίας.

Άρθρο 30

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας

1. Κάθε συμφωνία που προκύπτει από τον παρόντα κανονισμό περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, ιδίως όσον αφορά τις παρατυπίες, την απάτη, τη διαφθορά και κάθε άλλη παράνομη δραστηριότητα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽¹⁾, (Ευρατόμ, ΕΚ) 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες ⁽²⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ⁽³⁾.

2. Οι συμφωνίες αυτές εξουσιοδοτούν ρητά την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο να διενεργούν, βάσει εγγράφων και επιτόπου, λογιστικό έλεγχο όσον αφορά κάθε εργολάβο ή υπεργολάβο που έχει λάβει κοινοτικά κεφάλαια. Εξουσιοδοτούν επίσης ρητά την Επιτροπή να διενεργεί ελέγχους και επιθεωρήσεις επιτόπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96.

3. Κάθε σύμβαση που συνδέεται με την εφαρμογή της βοήθειας διασφαλίζει στην Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο την άσκηση των δικαιωμάτων της παραγράφου 2 κατά τη διάρκεια και μετά την εκτέλεση των συμβάσεων.

⁽¹⁾ EEL 312, 23.12.1995, σ. 1.

⁽²⁾ EEL 292, 15.11.1996, σ. 2.

⁽³⁾ EEL 136, 31.5.1999, σ. 1.

Διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων και επιχορηγήσεων και κανόνες καταγωγής

1. Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι ανοιχτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι ή τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε κράτος μέλος της Κοινότητας, σε επισήμως υποψήφια χώρα, η ιδιότητα της οποίας αναγνωρίζεται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ή σε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων δυνάμει γεωγραφικού προγράμματος, όπως αυτό ορίζεται με τα άρθρα 5 έως 10, είναι ανοιχτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι οιασδήποτε αναπτυσσόμενης χώρας επιλέξιμης δυνάμει του Παραρτήματος I, ή τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε αυτήν.

Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων δυνάμει θεματικού προγράμματος, όπως αυτό ορίζεται στα άρθρα 11 έως 16, και του προγράμματος που καθορίζεται με το άρθρο 17, είναι ανοιχτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι αναπτυσσόμενης χώρας, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ΟΟΣΑ/ΕΑΒ και το Παράρτημα II, ή τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε αυτήν, επιπλέον των φυσικών ή νομικών προσώπων που είναι επιλέξιμα δυνάμει του θεματικού προγράμματος ή του προγράμματος του άρθρου 17. Η Επιτροπή δημοσιεύει και προσαρμόζει στα νέα δεδομένα το Παράρτημα II, βάσει τακτικών αναθεωρήσεων του καταλόγου των δικαιούχων βοήθειας που καταρτίζει η ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, και ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο.

2. Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού είναι επίσης ανοιχτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι ή τα νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα σε οποιαδήποτε χώρα εκτός εκείνων της παραγράφου 1, εφόσον έχει θεσπισθεί αμοιβαία πρόσβαση στην εξωτερική τους βοήθεια.

Αμοιβαία πρόσβαση παρέχεται όταν μια χώρα παρέχει επιλεξιμότητα υπό ίσους όρους στα κράτη μέλη και την ενδιαφερόμενη δικαιούχο χώρα.

Η αμοιβαία πρόσβαση θεσπίζεται με ειδική απόφαση που αφορά συγκεκριμένη χώρα ή περιφερειακή ομάδα χωρών. Η απόφαση αυτή εκδίδεται με τη διαδικασία του άρθρου 35, παράγραφος 2, και ισχύει επί ένα έτος τουλάχιστον.

Η παροχή αμοιβαίας πρόσβασης βασίζεται σε σύγκριση μεταξύ της Κοινότητας και άλλων δωρητών και πραγματοποιείται είτε σε τομεακό επίπεδο, σύμφωνα με τις κατηγορίες της ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, είτε σε επίπεδο χώρας, ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για δωρήτρια ή δικαιούχο χώρα. Η απόφαση για την παροχή αυτής της αμοιβαιότητας σε δωρήτρια χώρα βασίζεται στη διαφάνεια, τη συνοχή και την αναλογικότητα της βοήθειας που παρέχει η εν λόγω δωρήτρια χώρα, ιδίως από ποιοτική και ποσοτική άποψη. Στο πλαίσιο της διαδικασίας που περιγράφεται στην παρούσα παράγραφο, ζητείται η γνώμη των δικαιούχων χωρών.

Η αμοιβαία πρόσβαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, όπως ορίζονται από την ΟΟΣΑ/ΕΑΒ, παρέχεται αυτομάτως στα μέλη της ΟΟΣΑ/ΕΑΒ.

3. Η συμμετοχή στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών ή συμβάσεων επιχορηγήσεων που χρηματοδοτούνται δυνάμει κοινοτικού μέσου είναι ανοικτή στους διεθνείς οργανισμούς.

4. Τα ανωτέρω δεν προδικάζουν τη συμμετοχή κατηγοριών οργανισμών που είναι επιλέξιμοι λόγω της φύσης ή του τύπου εγκατάστασής τους, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της προς εκτέλεση δράσης.

5. Οι εμπειρογνώμονες μπορούν να έχουν οποιαδήποτε ιδιγένεια. Η διάταξη αυτή δεν προδικάζει τις ποιοτικές και οικονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται στους κοινοτικούς κανόνες περί προμηθειών.

6. Οι προμήθειες και τα υλικά που αγοράζονται βάσει συμβάσεως χρηματοδοτούμενης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού πρέπει να είναι καταγωγής Κοινότητας ή επιλέξιμης χώρας, όπως ορίζεται στις παραγράφους 1 και 2. Η «καταγωγή», για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ορίζεται στη συναφή κοινοτική νομοθεσία περί κανόνων καταγωγής για τελωνειακούς σκοπούς.

7. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει τη συμμετοχή φυσικών και νομικών προσώπων χωρών που έχουν παραδοσιακούς, οικονομικούς, εμπορικούς ή γεωγραφικούς δεσμούς με γειτονικές χώρες ή άλλων τρίτων χωρών καθώς και τη χρήση προμηθειών και υλικών διαφορετικής καταγωγής.

8. Σε δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει τη συμμετοχή φυσικών προσώπων που είναι υπήκοοι ή νομικών προσώπων που είναι εγκατεστημένα σε χώρες διαφορετικές από τις αναφερόμενες στις παραγράφους 1 και 2, ή την αγορά προμηθειών και υλικών καταγωγής διαφορετικής από την εκτιθέμενη στην παράγραφο 6.

Οι παρεκκλίσεις είναι δυνατόν να αιτιολογούνται λόγω μη διαθεσιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών στις αγορές των ενδιαφερόμενων χωρών, για λόγους επείγοντος, ή σε περίπτωση που οι κανόνες

επιλεξιμότητας θα καθιστούσαν την εκτέλεση ενός έργου, προγράμματος ή δράσης αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερή.

9. Όταν η κοινοτική χρηματοδότηση καλύπτει ενέργεια που υλοποιείται μέσω διεθνούς οργανισμού, η συμμετοχή στις κατάλληλες διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων είναι ανοικτή σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιλέξιμο σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 καθώς και σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιλέξιμο σύμφωνα με τους κανόνες του οργανισμού αυτού, εφόσον διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των δωρητών. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για τις προμήθειες, τα υλικά και τους εμπειρογνώμονες.

Όταν η κοινοτική χρηματοδότηση καλύπτει ενέργεια που συγχρηματοδοτείται με τρίτη χώρα, με την επιφύλαξη της αμοιβαιότητας όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, ή με περιφερειακό οργανισμό, ή με κράτος μέλος, η συμμετοχή στις κατάλληλες διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων είναι ανοικτή σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιλέξιμο σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 καθώς και σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιλέξιμο σύμφωνα με τους κανόνες της συγκεκριμένης τρίτης χώρας, περιφερειακού οργανισμού ή κράτους μέλους. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για τις προμήθειες, τα υλικά και τους εμπειρογνώμονες.

10. Για τους σκοπούς της βοήθειας που διοχετεύεται απευθείας μέσω μη κρατικών φορέων δυνάμει του θεματικού προγράμματος που ορίζεται στο άρθρο 14, οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας που θεσπίζονται για την επιλογή των δικαιούχων της επιχορήγησης.

Οι δικαιούχοι των επιχορηγήσεων αυτών πρέπει να τηρούν τους κανόνες του παρόντος άρθρου, όταν για τη χορήγηση βοήθειας απαιτείται η ανάθεση συμβάσεων προμηθειών.

11. Για να επιταχυνθεί η εκρίζωση της φτώχειας, μέσω της προώθησης των τοπικών δυνατοτήτων, των αγορών και των αγοραστικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στις τοπικές και περιφερειακές συμβάσεις προμηθειών στις χώρες εταίρους.

Οι υποψήφιοι στους οποίους έχουν κατακυρωθεί συμβάσεις πρέπει να τηρούν διεθνώς συμφωνημένους βασικούς εργασιακούς κανόνες εργασίας, π.χ. τους βασικούς κανόνες εργασίας της ΔΟΕ, τις συμβάσεις σχετικά με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το δικαίωμα στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, την εξάλειψη της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, την εξάλειψη των διακρίσεων σε ό,τι αφορά την απασχόληση και τα ελεύθερα επαγγέλματα, και την κατάργηση της παιδικής εργασίας.

Η πρόσβαση των αναπτυσσόμενων χωρών στην κοινοτική βοήθεια καθίσταται δυνατή με τη χορήγηση όλης της ενδεδειγμένης τεχνικής βοήθειας.

Άρθρο 32

Κεφάλαια που διατίθενται στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή σε άλλους ενδιάμεσους χρηματοδότες

1. Τα κεφάλαια που αναφέρονται στο άρθρο 25, παράγραφος 1, στοιχείο ε), υπόκεινται στη διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοδοτών, της ΕΤΕπ ή οποιασδήποτε άλλης τράπεζας ή οργανισμού ικανού να διαχειρίζεται τα κεφάλαια αυτά.

2. Η Επιτροπή θεωρεί, κατά περίπτωση, διατάξεις εφαρμογής της παραγράφου 1 όσον αφορά την κατανομή των κινδύνων, την αμοιβή του διαμεσολαβητή που αναλαμβάνει την εφαρμογή, τη χρησιμοποίηση και την απόδοση των κερδών του κεφαλαίου καθώς και τους όρους κλεισίματος της διαδικασίας.

Άρθρο 33

Αξιολόγηση

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί και αναθεωρεί τακτικά τα προγράμματα της και αξιολογεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής των γεωγραφικών και θεματικών πολιτικών και προγραμμάτων και των τομεακών πολιτικών καθώς και την αποτελεσματικότητα του προγραμματισμού, ενδεχομένως με ανεξάρτητες εξωτερικές αξιολογήσεις, με σκοπό να ελέγξει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι και να διατυπώσει συστάσεις για τη βελτίωση των μελλοντικών ενεργειών. Λαμβάνονται δεόντως υπόψη προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου για ανεξάρτητες εξωτερικές αξιολογήσεις. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους κοινωνικούς τομείς και στην πρόοδο προς την επίτευξη των ΑΣΧ.

2. Η Επιτροπή διαβιβάζει, προς ενημέρωση, τις εκθέσεις αξιολόγησης που εκπονεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην επιτροπή του άρθρου 35. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν να συζητηθούν, στο πλαίσιο της επιτροπής του άρθρου 35, παράγραφος 3, συγκεκριμένες αξιολογήσεις. Τα αποτελέσματα λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων και την κατανομή των κονδυλίων.

3. Η Επιτροπή μεριμνά για τη συμμετοχή όλων των εκάστοτε ενδιαφερομένων, περιλαμβανομένων των μη κρατικών φορέων και των τοπικών αρχών, στη φάση αξιολόγησης της κοινοτικής βοήθειας που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Ετήσια έκθεση

1. Η Επιτροπή εξετάζει την πρόοδο που επιτεύχθηκε κατά την εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ετήσια έκθεση για την εφαρμογή, τα αποτελέσματα και, ει δυνατόν, τις κύριες προεκτάσεις και τον αντίκτυπο της βοήθειας. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται επίσης στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

2. Η ετήσια έκθεση περιέχει πληροφορίες του προηγούμενου έτους για τα χρηματοδοτούμενα μέτρα, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης και αξιολόγησης, την σύμπραξη των σχετικών εταιρών και για την εκτέλεση του προϋπολογισμού ως προς τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές ανά χώρα, ανά περιφέρεια και ανά τομέα συνεργασίας. Η έκθεση αξιολογεί τα αποτελέσματα της βοήθειας, με την όσο το δυνατόν ευρύτερη χρήση ειδικών και μετρήσιμων δεικτών για το ρόλο της στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους κοινωνικούς τομείς και στην πρόοδο προς την επίτευξη των ΑΣΧ.

Άρθρο 35

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 4 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης. Η προθεσμία του άρθρου 4, παράγραφος 3, της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται τριακονθήμερη.
3. Στις περιπτώσεις που γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.
4. Η επιτροπή θεωρεί τον εσωτερικό της κανονισμό.
5. Παρατηρητής της ΕΤΕπ λαμβάνει μέρος στις εργασίες της επιτροπής, όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν την τράπεζα.

Άρθρο 36

Συμμετοχή τρίτης χώρας που δεν είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3, παράγραφος 5, για να διασφαλισθούν η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής βοήθειας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, κατά την έγκριση των προγραμμάτων δράσης του άρθρου 22 ή των ειδικών μέτρων του άρθρου 23, ότι οι χώρες, τα εδάφη και οι περιφέρειες που είναι επιλέξιμα για κοινοτική βοήθεια δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 και του ΕΤΑ είναι επιλέξιμα για μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού όταν το προς εφαρμογή γεωγραφικό ή θεματικό έργο ή πρόγραμμα έχει παγκόσμιο, περιφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα. Η δυνατότητα αυτή χρηματοδότησης μπορεί να προβλέπεται στα έγγραφα στρατηγικής και στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα των άρθρων 19 και 20. Οι διατάξεις του άρθρου 10 που αφορούν την επιλεξιμότητα και οι διατάξεις του άρθρου 31 που αφορούν τη συμμετοχή στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων και επιχορηγήσεων και τους κανόνες καταγωγής, προσαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων χωρών, εδαφών και περιφερειών.

Άρθρο 37

Αναστολή της βοήθειας

Με την επιφύλαξη των διατάξεων αναστολής της βοήθειας που καθορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που συνάπτονται με χώρες και περιφέρειες εταίρους, όταν μια χώρα εταίρος δεν τηρεί τις αρχές του άρθρου 3, παράγραφος 1, και όταν οι διαβουλεύσεις με την εν λόγω χώρα εταίρο δεν καταλήγουν σε εκατέρωθεν αποδεκτή λύση ή εάν οι διαβουλεύσεις απορρίπτονται ή σε περιπτώσεις ειδικής έκτακτης ανάγκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, μπορεί να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα έναντι οποιασδήποτε βοήθειας χορηγούμενης στην εν λόγω χώρα εταίρο δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν την πλήρη ή τη μερική αναστολή της βοήθειας.

Άρθρο 38

Δημοσιονομικές διατάξεις

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 16 897 εκατομμύρια EUR.

2. Τα ενδεικτικά ποσά που κατανέμονται σε κάθε πρόγραμμα που παρατίθεται στα άρθρα 5 έως 10 και 11 έως 16 και 17 καθορίζονται στο Παράρτημα IV. Τα ποσά αυτά καθορίζονται για την περίοδο 2007-2013.

3. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

4. Στο συνολικό ποσό των θεματικών προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων των οποίων επωφελούνται οι χώρες ENPI εντάσσεται ενδεικτικό ποσό ύψους 465 000 000 EUR.

Άρθρο 39

Καταργήσεις

1. Οι εξής κανονισμοί καταργούνται:

- α) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2110/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με την πρόσβαση στην κοινοτική εξωτερική βοήθεια ⁽¹⁾,
- β) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 806/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προαγωγή της ισότητας των φύλων στη συνεργασία για την ανάπτυξη ⁽²⁾,

γ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 491/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, για τη θέσπιση προγράμματος χρηματοδοτικής και τεχνικής βοήθειας προς τρίτες χώρες στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου (AENEAS) ⁽³⁾,

δ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1568/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, σχετικά με τη βοήθεια για την καταπολέμηση των ασθενειών που οφείλονται στη φτώχεια (HIV/AIDS, φυματίωσης και ελονοσίας) στις αναπτυσσόμενες χώρες ⁽⁴⁾,

ε) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1567/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, σχετικά με τη στήριξη των πολιτικών και των δράσεων που αφορούν την αναπαραγωγή και τη σεξουαλική ζωή και τα συναφή δικαιώματα στις αναπτυσσόμενες χώρες ⁽⁵⁾,

στ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2130/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 2001, σχετικά με τις ενέργειες της ενίσχυσης εκριζωθέντων πληθυσμών στις αναπτυσσόμενες χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής ⁽⁶⁾,

ζ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2494/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τα μέτρα για την προώθηση της διατήρησης και της αειφόρου διαχείρισης τροπικών και άλλων δασών στις αναπτυσσόμενες χώρες ⁽⁷⁾,

η) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2493/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τα μέτρα για την προώθηση της πλήρους ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη διαδικασία ανάπτυξης των αναπτυσσόμενων χωρών ⁽⁸⁾,

θ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1726/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για την αναπτυξιακή συνεργασία με τη Νότιο Αφρική ⁽⁹⁾,

ι) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1659/98 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1998, σχετικά με την αποκεντρωμένη συνεργασία ⁽¹⁰⁾,

⁽³⁾ ΕΕ L 80, 18.3.2004, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 224, 6.9.2003, σ. 7. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 224, 6.9.2003, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 287, 31.10.2001, σ. 3. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 288, 15.11.2000, σ. 6. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 288, 15.11.2000, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 198, 4.8.2000, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό 2110/2005.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ L 213, 30.7.1998, σ. 6. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 625/2004 (ΕΕ L 99, 3.4.2004, σ. 1).

⁽¹⁾ ΕΕ L 344, 27.12.2005, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 143, 30.4.2004, σ. 40.

- ια) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1658/98 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1998, σχετικά με τη συγχρηματοδότηση από κοινού με ευρωπαϊκούς αναπτυξιακούς μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ) δράσεων σε τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις αναπτυσσόμενες χώρες ⁽¹⁾,
- ιβ) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1292/96 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1996, σχετικά με την πολιτική και τη διαχείριση της επισιτιστικής βοήθειας και των ειδικών δράσεων στήριξης για την επισιτιστική ασφάλεια ⁽²⁾,
- ιγ) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 443/92 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, περί χρηματοδοτικής και τεχνικής βοήθειας καθώς και οικονομικής συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας ⁽³⁾ (ΛΑΑ),
2. Οι καταργούμενοι κανονισμοί εξακολουθούν να εφαρμόζονται για τις νομικές πράξεις και δεσμεύσεις των προγενέστερων του 2007 οικονομικών ετών. Οποιαδήποτε παραπομπή στους καταργούμενους κανονισμούς νοείται ως παραπομπή στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 40**Αναθεώρηση**

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010 το αργότερο, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση για την αξιολόγηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού κατά τα πρώτα τρία έτη, συνοδευόμενη, εάν χρειάζεται, από νομοθετική πρόταση με τις απαιτούμενες τροποποιήσεις, περιλαμβανομένης της ενδεικτικής δημοσιονομικής κατανομής του Παραρτήματος ΙV.

Άρθρο 41**Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2007 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 18 Δεκεμβρίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J.-E. ENESTAM

⁽¹⁾ ΕΕ L 213, 30.7.1998, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2110/2005.

⁽²⁾ ΕΕ L 166, 5.7.1996, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 1726/2001 (ΕΕ L 234, 1.9.2001, σ. 10).

⁽³⁾ ΕΕ L 52, 27.2.1992, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2112/2005 (ΕΕ L 344, 27.12.2005, σ. 23).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΧΩΡΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 1, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

Λατινική Αμερική

1. Αργεντινή
2. Βολιβία
3. Βραζιλία
4. Χιλή
5. Κολομβία
6. Κόστα Ρίκα
7. Κούβα
8. Ισημερινός
9. Ελ Σαλβαδόρ
10. Γουατεμάλα
11. Ονδούρα
12. Μεξικό
13. Νικαράγουα
14. Παναμάς
15. Παραγουάη
16. Περού
17. Ουρουγουάη
18. Βενεζουέλα

Ασία

19. Αφγανιστάν
20. Μπανγκλαντές
21. Μπουτάν
22. Καμπότζη
23. Κίνα
24. Ινδία
25. Ινδονησία
26. Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας
27. Λάος
28. Μαλαισία
29. Μαλδίβες
30. Μογγολία
31. Μύανμαρ/Βιρμανία
32. Νεπάλ
33. Πακιστάν
34. Φιλιππίνες
35. Σρι Λάνκα
36. Ταϊλάνδη
37. Βιετνάμ

Κεντρική Ασία

38. Καζακστάν
39. Δημοκρατία της Κιργιζίας
40. Τατζικιστάν
41. Τουρκμενιστάν
42. Ουζμπεκιστάν

Μέση Ανατολή

43. Ιράν

44. Ιράκ

45. Ομάν

46. Σαουδική Αραβία

47. Υεμένη

Νότια Αφρική

48. Νότια Αφρική

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΟΟΣΑ/ΕΑΒ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΔΑΒ

Ισχύει από το 2006 για υποβολή εκθέσεων για το 2005, το 2006 και το 2007

Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες	Άλλες χώρες χαμηλού εισοδήματος (κατά κεφαλήν ΑΕΕ < 825 USD το 2004)	Χώρες και εδάφη χαμηλού μεσαίου εισοδήματος (κατά κεφαλήν ΑΕΕ 826 USD-3.255 USD το 2004)	Χώρες και εδάφη υψηλού μεσαίου εισοδήματος (κατά κεφαλήν ΑΕΕ 3.256 USD-10.065 το 2004)
Αφγανιστάν Αγκόλα Μπανγκλαντές Μπενίν Μπουτάν Μπουρκίνα Φάσο Μπουρούντι Καμπότζη Πράσινο Ακρωτήριο Κεντροαφρικανική Δ. Τσαντ Κομόρες Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό Κονγκό Τζιμπουτί Ισημερινή Γουινέα Ερυθραία Αιθιοπία Γκάμπια Γουινέα Γουινέα-Μπισαού Αϊτή Κιριμπάτι Λάος Λεσότο Λιβερία Μαδαγασκάρη Μαλάουι Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες Μαλδίβες Μαλί Μαυριτανία Μοζαμβίκη Μύανμαρ Νεπάλ Νιγηρας Ρουάντα Σαμόα Σάο Τομέ & Πρίνσιπε Σεενγάλη Σιέρα Λεόνε Νήσοι Σολομώντος Σομαλία Σουδάν Τανζανία Ανατολικό Τιμόρ Τόγκο Τουβαλού Ουγκάντα Βανουάτου Υεμένη Ζάμπια	Καμερούν Δημοκρατία του Κονγκό Ακτή Ελεφαντοστού Γκάνα Ινδία Κένυα Λ. Δ. Κορέας Δ. της Κιργιζίας Μολδαβία Μογγολία Νικαράγουα Νιγηρία Πακιστάν Παπούα Νέα Γουινέα Τατζικιστάν Ουζμπεκιστάν Βιετνάμ Ζιμπάμπουε	Αλβανία Αλγερία Αρμενία Αζερμπαϊτζάν Λευκορωσία Βολιβία Βοσνία-Ερζεγοβίνη Βραζιλία Κίνα Κολομβία Κούβα Δομινικανή Δ. Ισημερινός Αίγυπτος Ελ Σαλβαδόρ Φιτζι Γεωργία Γουατεμάλα Γουιάνα Ονδούρα Ινδονησία Ιράν Ιράκ Ιαμαϊκή Ιορδανία Καζακιστάν Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας Νήσοι Μάρσαλ Ομόσπ. Πολιτείες Μικρονησίας Μαρόκο Ναμίμπια Νιούε Περιοχές Παλαιστίν. Διοίκησης Παραγουάη Περού Φιλιππίνες Σερβία & Μαυροβούνιο Σρι Λάνκα Σουρινάμ Σουαζιλάνδη Συρία Ταϊλάνδη * Τοκελάου Τόνγκα Τυνησία Τουρκμενιστάν Ουκρανία * Βαλίες και Φουτούνα	* Ανγκουίλα Αντίγκουα και Μπαρμπούντα Αργεντινή Μπαρμπάντος Μπελίζ Μποτσουάνα Χιλή Νήσοι Κουκ Κόστα Ρίκα Κροατία Ντομινικά Γκαμπόν Γρενάδα Λίβανος Λιβύη Μαλαισία Μαυρίκιος * Μαγιότ Μεξικό * Μοντσεράτ Νασούρου Ομάν Παλάου Παναμάς Σαουδ. Αραβία (1) Σεϋχέλες Νότια Αφρική * Αγία Ελένη Άγιος Χριστόφ.-Νέβις Αγία Λουκία Άγιος Βικέντιος & Γρεναδίνες Τρινιδάντ & Τομπάγκο Τουρκία * Ν. Τερκς και Κάικος Ουρουγουάη Βενεζουέλα

* Έδαφος.

(1) Η Σαουδική Αραβία υπερέβη το κατώφλι της χώρας υψηλού εισοδήματος το 2004. Σύμφωνα με τους κανόνες της ΟΟΣΑ/ΕΑΒ για την αναθεώρηση του καταλόγου, θα αφαιρεθεί από τον κατάλογο το 2008 εφόσον παραμείνει χώρα υψηλού εισοδήματος κατά το 2005 και το 2006. Η καθαρή ΔΑΒ που έλαβε η Σαουδική Αραβία από μέλη της ΟΟΣΑ/ΕΑΒ ήταν 9,9 εκατομμύρια USD το 2003 και 9,0 εκατομμύρια USD (προκαταρκτικά) το 2004.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΧΩΡΕΣ ΑΚΕ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΖΑΧΑΡΗ

1. Μπαρμπάντος
  2. Μπελίτζ
  3. Γουιάνα
  4. Ιαμαϊκή
  5. Άγιος Χριστόφορος και Νέβις
  6. Τρινιντάντ και Τομπάγκο
  7. Φίτζι
  8. Δημοκρατία του Κονγκό
  9. Ακτή Ελεφαντοστού
  10. Κένυα
  11. Μαδαγασκάρη
  12. Μαλάουι
  13. Μαυρίκιος
  14. Μοζαμβίκη
  15. Σουαζιλάνδη
  16. Τανζανία
  17. Ζάμπια
  18. Ζιμπάμπουε
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΝΟΜΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013 (ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ EUR)

Σύνολο	16 897
<i>Γεωγραφικά προγράμματα:</i>	10 057
<i>Λατινική Αμερική</i>	2 690
<i>Ασία</i>	5 187
<i>Κεντρική Ασία</i>	719
<i>Μέση Ανατολή</i>	481
<i>Νότια Αφρική</i>	980
<i>Θεματικά προγράμματα:</i>	5 596
<i>Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό</i>	1 060
<i>Περιβάλλον και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων</i>	804
<i>Ο ρόλος των μη κρατικών φορέων και των τοπικών αρχών στην ανάπτυξη</i>	1 639
<i>Επισιτιστική ασφάλεια</i>	1 709
<i>Μετανάστευση και άσυλο</i>	384
<i>Χώρες ΑΚΕ του Πρωτοκόλλου για τη ζάχαρη</i>	1 244

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΜΗ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΦΗ

1. Αυστραλία
  2. Μπαχρέιν
  3. Μπρουνέι
  4. Καναδάς
  5. Κινεζική Ταϊπέχ
  6. Χονγκ Κονγκ
  7. Ιαπωνία
  8. Κορέα
  9. Μακάο
  10. Νέα Ζηλανδία
  11. Κουβέιτ
  12. Κατάρ
  13. Σιγκαπούρη
  14. Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
  15. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
-